

บทที่ 6

การพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ เป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (document analysis) และข้อมูลที่ได้จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม เพื่อนำมากำหนดโครงสร้างและพัฒนาเป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ฉบับที่ 1 จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบรายละเอียดของผลลัพธ์การเรียนรู้และนำคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ทำการตรวจสอบความเหมาะสมโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม จากผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จนได้เป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ฉบับที่ 2 และได้นำเสนอแก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการตรวจสอบคุณภาพของคู่มืออีกครั้ง และนำผลการตรวจสอบคุณภาพและผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญประกอบกับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์มาทำการปรับปรุงคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา เพื่อนำมาเสนอต่อครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ท่าน ในการทดลองใช้ และนำผลจากการทดลองใช้ประกอบกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาคู่มือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มาพัฒนาเป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาฉบับสมบูรณ์ต่อไป

โดยในบทนี้จะแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 5 ตอน คือ ตอนแรก ผลการศึกษาข้อมูลเพื่อการออกแบบคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ตอนที่ 2 คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ฉบับที่ 1 และผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ ตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือหลังการปรับปรุง ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้คู่มือและการปรับปรุงคุณภาพของคู่มือ และ ตอนที่ 5 เป็นการนำเสนอคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลเพื่อการออกแบบคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สำหรับครูมัธยมศึกษา

การศึกษาข้อมูลเพื่อการออกแบบคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ประกอบกับข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของครูจากการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน และเครื่องมือที่จะเป็นประโยชน์กับครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1.1 สภาพปัญหาของครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนและความต้องการในการใช้คู่มือประกอบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากกลุ่มต่างๆ พบว่าปัญหาของครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน เกิดจากการที่ครูยังไม่มีเครื่องมือที่สามารถวิเคราะห์ปัญหานักเรียนให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในห้องเรียนได้ และครูมีความต้องการในการใช้คู่มือประกอบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

“ครูต้องการคู่มือประกอบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน เพราะจากที่ไปจัดฝึกอบรมมาครูยังมีปัญหาในเรื่องการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนให้ถูกจุดอยู่”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4/ 26ม.ค. 47)

“ก็ดีนะคะ ถ้าจะมีตัวคู่มือที่จะช่วยให้ครูวิเคราะห์ปัญหาเด็กได้ เพราะตอนนี้ครูส่วนใหญ่เขายังไม่มีเครื่องมืออะไรที่จะช่วยตรงนี้ น่าจะมีประโยชน์นะคะ”

(อาจารย์ประจำชั้นม.1ช/ 9 ก.พ.47)

“ครูส่วนใหญ่เขาอยากได้เครื่องมือในลักษณะแบบ checklist พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่จะ check ออกมาว่าเด็กมีพฤติกรรมอยู่ในระดับใด”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 8/ 30ม.ค. 47)

“ครูเขาก็ต้องการคู่มือเพื่อช่วยวิเคราะห์ปัญหาเด็กนะ เพราะจะทำให้การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนของครูมีระบบมากขึ้น”

(อาจารย์ฝ่ายวิชาการ/ 16 ก.พ. 47)

“ถ้ามีคู่มือสำหรับช่วยวิเคราะห์ปัญหาเด็กก็ดีนะ เพราะตอนนี้ปัญหาเด็กก็มีเยอะมาก

น่าจะมีย่ออะไรมาช่วยให้ครูได้วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องจริงๆ แล้วก็ทำให้เป็นระบบมากขึ้น”

(อาจารย์ประจำชั้นม.1ก/ 29 ม.ค.47)

1.2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบและเนื้อหาสาระที่ควรมีในคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

1) วัตถุประสงค์ของคู่มือ

วัตถุประสงค์ของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน คือ เพื่อช่วยให้ครูมีกระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการทำให้ครูมีรูปแบบการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

“เมื่ออ่านคู่มือนี้แล้ว จะต้องมองเห็นปัญหาที่นำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3/ 29 ม.ค.47)

“จะต้องเป็นคู่มือที่วิเคราะห์ปัญหานักเรียนได้จริงๆ และต้องสะดวกในการให้ครูนำไปใช้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2/ 28 ม.ค. 47)

2) ลักษณะทางกายภาพของคู่มือ

ลักษณะรูปลักษณ์ของคู่มือควรเป็นขนาดของกระดาษเอ4 และเข้าเล่มแบบใส่ห่วงพลาสติกเพื่อความสะดวกแก่ครูในการเปิดอ่าน และการนำไปใช้ และควรมีการเพิ่มลดรายละเอียดเพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการศึกษาคู่มือ

“น่าจะทำแบบใส่ห่วงก็สะดวกดีนะ ครูเขาจะได้สะดวกในการนำไปใช้ ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6/ 30 ม.ค.47)

“ขนาดรูปเล่มก็ประมาณ A4 นี้แหละกำลังดี มาตรฐาน อยากรให้เป็นแบบพร้อม zerox ได้เลย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 9/ 30 ม.ค.47)

“ตัวเล่มก็เอาขนาดกระดาษ A4 ก็กำลังดีแล้วก็น่าจะใส่ลูกเล่นพวกการ์ตูน ลดทอนด้วย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 10/ 3 ก.พ.47)

3) โครงสร้างหลักของคู่มือ

ในคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือส่วนแรกเป็นสาระความรู้สำหรับครูเกี่ยวกับคุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียน เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นเป้าหมายหรือแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้ไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนที่ 2 คือ การนำเสนอกระบวนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูประจำชั้นมัธยมศึกษา

“ในคู่มือน่าจะมี 2 ถึง 3 ส่วน อย่างส่วนแรกน่าจะเป็นความรู้ที่จำเป็นที่ครูเขาต้องศึกษาหรือว่ามีอะไรที่เขาน่าจะรู้เบื้องต้นก่อนที่จะวิเคราะห์ ส่วนที่สองเป็นขั้นตอนการดำเนินงานการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนมันเหมือนเป็นระบบตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการทำอย่างเบื้องต้นเขาต้องรู้จักปัญหาเด็กก่อนจนไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาเด็ก ส่วนที่สามก็เป็นเครื่องมือน่าจะไปในภาคผนวกนะ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6/ 30 ม.ค.47)

4) สาระสำคัญของคู่มือ

4.1) สาระเกี่ยวกับปัญหานักเรียน

การนำเสนอสาระเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ของนักเรียน เพื่อให้ครูใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาว่าปัญหาต่างๆ ในแต่ละด้านของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็น ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นั้น นักเรียนเกิดปัญหาอะไรบ้าง เพื่อให้ครูนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบกับสภาพในห้องเรียนของตนว่ามีปัญหาเช่นเดียวกันนี้หรือไม่

“ควรมีแบบตัวอย่างของปัญหาในแต่ละด้านของนักเรียนมาเลย ยกเป็น case study สั้นๆ มาด้วยซักสองสามปัญหาเอาไว้ให้ครูศึกษาเปรียบเทียบกับห้องตัวเอง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6/ 30 ม.ค.47)

“ต้องให้ครูรู้จักปัญหาที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงกับนักเรียน เป็นปัญหาที่สำคัญๆ เลย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4/ 26ม.ค. 47)

4.2) สารระเกี่ยวกับขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจะประกอบไปด้วย 1.ครูจะต้องรู้จักปัญหาต่างๆ ในแต่ละด้านที่สามารถเกิดขึ้นได้กับนักเรียนของตน 2.ครูจะต้องพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคลว่าแต่ละคนมีคุณลักษณะในแต่ละด้านเป็นอย่างไร โดยใช้เกณฑ์การวัด 5 ระดับ 3.ครูจะต้องแยกกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาออกมาเพื่อนำมาวิเคราะห์ 4.ครูจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยต้องเป็นปัญหาที่ครูจะต้องทำการแก้ไข หรือบรรเทาปัญหาที่มีความรุนแรงมาก่อน 5.ครูจะต้องทำการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล

“ระบบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนนี้ที่มองว่า O.K. ครูมีความรู้แล้ว แล้วต่อไปครูจะรู้ได้ยังไงว่าเด็กมีปัญหาแล้ว เขาต้องทำยังไงบ้าง คือหนึ่งรู้จักปัญหาเด็ก ถ้าเราบอกว่ามีเกณฑ์ 5 ระดับเราต้องบอกด้วยว่าถ้าเด็กมีปัญหาแสดงว่าเด็กอยู่ในระดับไหน ซึ่งครูเขาก็คงต้องใช้แบบบันทึก”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 6/ 30 ม.ค.47)

“ถ้าจะสอนให้ครูเขาวิเคราะห์ปัญหานักเรียนได้ เราจะต้องมีขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนให้เขา เริ่มตั้งแต่รู้จักปัญหา ขั้นตอนที่จะต้องวิเคราะห์ปัญหา การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4/ 26ม.ค. 47)

4.3) สารระเกี่ยวกับคุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียน

ครูควรมีเป้าหมายที่ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียน ซึ่งจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์จำนวน 9 ข้อ สำหรับเป็นจุดหมายหลักในการพัฒนานักเรียน ประกอบกับการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ทางการศึกษาด้านผู้เรียนที่ทางสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ประเมินภายนอกที่ครูควรจะต้องทำการศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้เกิดคุณลักษณะและมาตรฐานดังกล่าว

“ต้องมองปลายทางว่าเด็กควรมีคุณลักษณะอย่างไรที่เราต้องการ แล้วดูตัวบ่งชี้หรือรายละเอียดของคุณลักษณะต่างๆ นี้ต้องดูด้วยว่าองค์ประกอบของแต่ละมาตรฐาน

เป็นอย่างไรบ้าง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3/ 29ม.ค.47)

“จากที่ สมศ.ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาออกมาอย่าง มาตรฐานด้านผู้เรียนเนี่ย ในคู่มือน่าจะเห็นว่าแต่ละมาตรฐาน ใช้เครื่องมือ ข้อมูลอะไรได้ บ้างมาวัดเด็ก เอาของคนที่เขาทำเอาไว้แล้วก็ได้ เอาเป็นวัดเป็นรายตัวบ่งชี้ไปเลยใช้ เครื่องมืออะไร วัดยังไง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1/ 28 ม.ค.47)

4.4) สาระเกี่ยวกับเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนต้องเป็นเครื่องมือที่สะดวก ในการวิเคราะห์ปัญหาสำหรับครู เช่น การใช้แบบสำรวจรายการในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน เป็นรายบุคคล จากนั้นจะต้องมีเครื่องมือที่สามารถคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาออกมาได้ และ จะต้องเป็นเครื่องมือที่ไม่ยุ่งยากและซับซ้อนจนเกินไป

“ครูเขาต้องการแบบ form ที่ check การเกิดปัญหาได้อย่างถูกต้อง แต่ถ้าเป็นเครื่องมือ ที่ละเอียดมากไปจะต้องทำหลายขั้นตอนครูเขาก็ไม่ชอบ ไม่อยากทำหรอก”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4/ 26ม.ค.47)

“ควรจะมีเครื่องมือแบบ general เพื่อมองเห็นภาพรวมของเด็กก่อนแล้วค่อยคัดเลือก เด็กที่มีปัญหาออกมา จากนั้นใช้เครื่องมือวิเคราะห์ปัญหาเด็กออกมา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 7/ 4 ก.พ.47)

“อยากได้แบบ check พฤติกรรมที่พึงประสงค์ check ได้ว่าเด็กอยู่ในระดับใด”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 8/ 30 ม.ค.47)

จากผลการสัมภาษณ์ความต้องการในการใช้คู่มือประกอบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สำหรับครูมัธยมศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม พบว่าคู่มือควรมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ครูมีกระบวนการในการวิเคราะห์ ปัญหาของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการทำให้ครูมีรูปแบบการ วิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ลักษณะรูปลักษณ์ของคู่มือควรเป็นแบบขนาดกระดาษเอ4 และ เข้าเล่มใส่ห่วงพลาสติกเพื่อความสะดวกแก่ครูในการเปิดอ่าน และการนำไปใช้ และควรมีการเพิ่ม

ลดตายเพื่อเพิ่มความน่าสนใจในการศึกษาคู่มือ ในส่วนของโครงสร้างหลักและเนื้อหาสาระของ คู่มือควรประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นสาระความรู้สำหรับครูเกี่ยวกับ คุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียน เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นเป้าหมายหรือแนวทางในการพัฒนา นักเรียนให้ไปสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนที่ 2 คือ การนำเสนอกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียนสำหรับครูประจำชั้นมัธยมศึกษา และควรมีเครื่องมือเพื่อช่วยให้ครูวิเคราะห์ปัญหา นักเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังกล่าวผู้วิจัยได้นำผลที่ได้มาใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6.1 ตารางแสดงโครงสร้างและสาระสำคัญที่ปรากฏในคู่มือโดยใช้แนวทางการพัฒนา คู่มือจากผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม

โครงสร้างหลัก	วัตถุประสงค์	สาระสำคัญในคู่มือฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1
วัตถุประสงค์ของ คู่มือ	เพื่อช่วยให้ครูมีกระบวนการในการวิเคราะห์ปัญหา ของนักเรียนได้อย่างเป็น ระบบมากยิ่งขึ้น และเพื่อ เป็นแนวทางในการทำให้ครู มีรูปแบบการวิเคราะห์ ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	แนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สำหรับครูประจำชั้นมัธยม

ตารางที่ 6.1(ต่อ)

โครงสร้างหลัก	วัตถุประสงค์	สาระสำคัญในคู่มือฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1
<p>ส่วนที่ 1 คุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียน</p>	<p>เพื่อให้ครูได้ใช้เป็นเป้าหมายหรือแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้ไปสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังจากหน่วยงานต่างๆ อันประกอบไปด้วยพุทธศักราช 2544 2. มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนสำหรับการประเมินภายนอกรอบแรก 3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม 4.การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนกำหนด กับความครอบคลุมของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินภายนอกรอบแรก
<p>ส่วนที่ 2 ข้อมูลและวิธีการในการวิเคราะห์มาตรฐานของนักเรียนจากแนวทางการประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน:มาตรฐานด้านผู้เรียน</p>		<p>เป็นข้อมูลและวิธีการในการวิเคราะห์มาตรฐานของนักเรียน โดยจะแสดงรายละเอียดของข้อมูลด้วย ตารางแนวทางการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนเพื่อการประเมินภายนอกรอบแรก เปรียบเทียบกับวิธีการประเมินและวิเคราะห์นักเรียนในปัจจุบันของครูประจำชั้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม</p>
<p>ส่วนที่ 3 เป็นปัญหานักเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะ</p>		<p>ในคู่มือได้จำแนกปัญหาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาทางด้านร่างกาย ปัญหาทางด้านพฤติกรรมและสังคม ปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ และปัญหาทางด้านความคิดสติปัญญา</p>

ตารางที่ 6.1(ต่อ)

โครงสร้างหลัก	วัตถุประสงค์	สาระสำคัญในคู่มือฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1
ส่วนที่ 4 ตัวอย่างวิธีการ และเครื่องมือ สำหรับครูในการ วิเคราะห์ปัญหา นักเรียน		ส่วนแรก แสดงให้ครูได้เห็นถึงวิธีการ วิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากบุคคลต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยแยกเป็นการใช้วิธี การตามปัญหาต่างๆ ในแต่ละด้านของนัก เรียน และส่วนหลังเป็นตัวอย่างเครื่องมือ สำหรับครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน โดยพิจารณาจากคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
ส่วนที่ 5 ประมวลสาระ สำคัญสำหรับครู เพื่อประโยชน์ใน การวิเคราะห์ ปัญหานักเรียน		เป็นสาระเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล

ตอนที่ 2 คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 และผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือ

2.1 โครงสร้างของคู่มือ

ผลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การศึกษาการปฏิบัติงานของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ทำให้สามารถร่างคู่มือวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาโดยมีโครงสร้างของคู่มือ ดังปรากฏใน แผนภาพที่ 6.1

แผนภาพที่ 6.1 โครงสร้างของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1)

โครงสร้างของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา	
<p>ส่วนนำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - คำนำ - คำแนะนำในการ <p>ส่วนที่ 1 ส่วนเนื้อหา</p> <p>คุณลักษณะและมาตรฐานด้านผู้เรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 2. มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน สำหรับการประเมินภายนอกรอบแรก 3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม 4. การวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนกำหนด กับความครอบคลุมของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินภายนอกรอบแรก <p>ส่วนที่ 3 ปัญหานักเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>จำแนกปัญหาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาทางด้านร่างกาย 2. ปัญหาทางด้านพฤติกรรมและสังคม 3. ปัญหาทางด้านบุคลิกภาพ 	<p>ส่วนที่ 2 ข้อมูลและวิธีการในการวิเคราะห์มาตรฐานของนักเรียนจากแนวทางการประเมินมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน: มาตรฐานด้านผู้เรียน</p> <p>แสดงรายละเอียดของข้อมูลด้วยตารางแนวทางการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนเพื่อการประเมินภายนอกรอบแรก เปรียบเทียบกับวิธีการประเมินและวิเคราะห์นักเรียนในปัจจุบันของครูประจำชั้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม</p> <p>ส่วนที่ 4 ตัวอย่างเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยแยกเป็นการใช้วิธีการตามปัญหาต่างๆ ในแต่ละด้านของนักเรียน 2. ตัวอย่างเครื่องมือสำหรับครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนในเรื่องความมีคุณธรรม 3. ตัวอย่างเครื่องมือสำหรับครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนในเรื่องความมีภาวะผู้นำ

แผนภาพที่ 6.1(ต่อ)

โครงสร้างของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา	
<p>ส่วนที่ 3 (ต่อ)</p> <p>4.ปัญหาทางด้านความคิดสติปัญญา</p>	<p>ส่วนที่ 4 (ต่อ)</p> <p>4. ตัวอย่างเครื่องมือสำหรับครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนในเรื่องความรับผิดชอบ</p> <p>5.ประมวลสาระสำคัญสำหรับครูเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p>
	<p>ส่วนที่ 5 ประมวลสาระสำคัญสำหรับครูเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <p>เป็นสาระเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>

2.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1

การตรวจสอบคุณภาพคู่มือวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1) ผู้วิจัยได้ผลจากการตอบแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือและใช้ผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนของพัฒนาครูหรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 4 ท่าน และอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมจำนวน 5 ท่าน

1) ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 6.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนสำหรับ
ครูมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการตอบแบบประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	\bar{X}	S.D
	ดีมาก 5	ดี 4	ปาน กลาง 3	พอ ใช้ 2	ปรับ ปรุง 1			
1. ประโยชน์ในการนำไปวิเคราะห์	3 (33.33%)	6 (66.67%)	-	-	-	9 (100.00%)	4.33 (ดี)	.50
2. ความครบถ้วน และความเพียงพอในการนำไปใช้	1 (11.11%)	6 (66.67%)	2 (22.22%)	-	-	9 (100.00%)	4.00 (ดี)	.50
3. ความสะดวกในการนำไปใช้	-	5 (55.56%)	4 (44.44%)	-	-	9 (100.00%)	3.56 (ดี)	.53
4. รูปแบบของคู่มือและการจัดเรียงลำดับเนื้อหา	1 (11.11%)	5 (55.56%)	3 (33.33%)	-	-	9 (100.00%)	3.78 (ดี)	.67
5. การนำไปใช้ได้จริงสำหรับครู	1 (11.11%)	4 (44.44%)	4 (44.44%)	-	-	9 (100.00%)	3.67 (ดี)	.70
6. ตรงกับความต้องการของครู	2 (22.22%)	4 (44.44%)	3 (33.33%)	-	-	9 (100.00%)	3.89 (ดี)	.78
7. มีจำนวนตัวอย่างเครื่องมือที่มีความเพียงพอ	3 (33.33%)	3 (33.33%)	3 (33.33%)	-	-	9 (100.00%)	4.00 (ดี)	.87
8. ประหยัดเวลาของครูในการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียน	5 (55.56%)	3 (33.33%)	1 (11.11%)	-	-	9 (100.00%)	4.44 (ดี)	.73
9. มีความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินมาตรฐานผู้เรียน	6 (66.67%)	3 (33.33%)	-	-	-	9 (100.00%)	4.67 (ดีมาก)	.50
10. มีความสอดคล้องกับหลักสูตรชาติและหลักสูตรโรงเรียน	4 (44.44%)	5 (55.56%)	-	-	-	9 (100.00%)	4.44 (ดี)	.53
11. คู่มือมีความถูกต้องเหมาะสมและเป็นประโยชน์	3 (33.33%)	6 (66.67%)	-	-	-	9 (100.00%)	4.33 (ดี)	.50

หมายเหตุ พิลัยของคะแนนมีค่าระหว่าง 1-5

จากตารางที่ 6.2 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบประเมินคู่มือ พบว่าคุณภาพของคู่มือส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี (3.50 – 4.49) ซึ่งมีจำนวนข้อรายการจากแบบประเมินที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวเป็นจำนวน 10 ข้อ ส่วนข้อรายการที่เหลือเพียง 1 ข้อ คือข้อ 9 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (4.50 – 5.00)

จากตารางพบว่า เกณฑ์การประเมินคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ทั้ง 11 ข้อ โดยใช้มาตรฐานค่า 5 ระดับ และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของระดับการประเมินจาก ศิริชัย กาญจนวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข (2544) ผลปรากฏว่า มีจำนวนข้อรายการ 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ดีมาก (4.50-5.00) ได้แก่ ข้อ9. ความสอดคล้องกับแนวทางการประเมินมาตรฐานผู้เรียน(4.67) สำหรับจำนวน 10 ข้อรายการ ที่เหลือทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ดี (3.50-4.49) ได้แก่ ข้อ8.ประหยัดเวลาของครูในการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียน ข้อ10.มีความสอดคล้องกับหลักสูตรชาติและหลักสูตรโรงเรียน(4.44) ข้อ1.ประโยชน์ในการนำไปวิเคราะห์ ข้อ11.คู่มือมีความถูกต้อง เหมาะสมและเป็นประโยชน์(4.33) ข้อ2.ความครบถ้วนและความเพียงพอในการนำไปใช้ และข้อ7.มีจำนวนตัวอย่างเครื่องมือที่มีความเพียงพอ (4.00) ข้อ6.ตรงกับความต้องการของครู (3.89) ข้อ4. รูปแบบของคู่มือและการจัดเรียงลำดับเนื้อหา(3.78) ข้อ5. การนำไปใช้ได้จริงสำหรับครู (3.67) และข้อ 3.ความสะดวกในการนำไปใช้ (3.56)

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

คู่มือการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาประกอบด้วย ส่วนประกอบหลักสองส่วน คือส่วนแรกเป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมาตรฐานด้านผู้เรียน ส่วนที่สองเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ สำหรับครูเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียน ซึ่งจากผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม รวมทั้งสิ้น 9 ท่าน ได้ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่างๆ ไว้ดังประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบและเนื้อหาสาระต่างๆ ของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหา
นักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

การจัดสาระต่างๆ ในคู่มือจะต้องทำให้ข้อมูลต่างๆ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกัน

“การจัดระบบการนำเสนอควรมีความเชื่อมโยงกันให้มากกว่านี้”

(อาจารย์ฝ่ายวิชาการ/ 8 มี.ค.47)

“เวลาอ่านคู่มือ มันเหมือนกับว่ายังไม่ค่อยมีส่วนที่เชื่อมโยงกันนะ ดูเนื้อหาแล้วมันกระโดด
ไปกระโดดมาอยู่ น่าจะปรับพอเวลาเราอ่านแล้ว ดูว่ามันสอดคล้องกันไปเรื่อยๆ เป็นขั้นๆ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2/ 10 มี.ค. 47)

การปรับปรุงคุณภาพของคู่มือตามประเด็นที่ 1

ผู้วิจัยปรับปรุงโดย เรียบเรียงเนื้อหาและเพิ่มข้อความอธิบายเพื่อแสดงให้เห็น
ความเชื่อมโยงกันในแต่ละส่วน

ประเด็นที่ 2 สาระที่ปรากฏในคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

1) สาระที่ควรมีเพิ่มเติม

คู่มือควรบอกที่มาของเนื้อหาในส่วนปัญหานักเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

“ตรงตารางที่มีการวิเคราะห์ปัญหาควรบอกด้วยว่าเราได้ปัญหาเหล่านี้มาได้อย่างไร
คือ บอกเขาด้วยว่าเราวิเคราะห์ปัญหาพวกนี้มาจากการสัมภาษณ์ และreview นะ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4/ 10 มี.ค. 47)

2) สาระที่ควรตัดออก

ควรตัดเนื้อหาในส่วนของข้อมูลและวิธีการในการวิเคราะห์มาตรฐานของนักเรียนจาก
แนวทางการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนเพื่อการประเมินภายนอกครั้งแรก และวิธีการประเมิน

และวิเคราะห์นักเรียนในปัจจุบันของครูประจำชั้น เพราะมีทั้งหมด 26 หน้าทำให้คู่มือมีความหนาเกินไป ควรแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างของการดำเนินงานเพียงบางมาตรฐาน

“เนื้อหาบางอย่างไม่น่าจะนำมาไว้ในคู่มือนะ อย่างเช่น ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน สาคิดจุฬาฯไม่ควรนำมาเขียนทั้งหมด มันจะทำให้คู่มือหนามากเกินไป ดูไม่ค่อยน่าอ่าน ควรดึงเอามาให้เห็นเป็นตัวอย่างก็พอแล้วก็มืออธิบายว่า นี่เป็นตัวอย่างการดำเนินงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งในทางปฏิบัติจริงทางโรงเรียนจะต้องมีการปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ครบในทุกๆ มาตรฐานและตัวบ่งชี้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2/ 10 มี.ค. 47)

3) สารที่ควรปรับปรุง

3.1) ควรปรับปรุงเรื่องการใช้คำ การเรียบเรียงประโยค ปรับส่วนของคำนำและคำว่า มาตรฐานจะต้องไม่มีเครื่องหมายจุดหลังตัวเลข

“ควรปรับปรุงการใช้คำ การเรียบเรียงประโยค อย่างเช่นในคำนำก็มีบางส่วนที่ต้องปรับคำนะ ซึ่งครูก็ปรับให้บ้างแล้ว”

“การพิมพ์ในหน้าที่มีสาระเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา หลังคำว่ามาตรฐานจะต้องไม่มีจุด”

(อาจารย์ฝ่ายวิชาการ/ 8 มี.ค.47)

3.2) การสลับหัวข้อภายในช่องที่ 1 และช่องที่ 3 ของตารางในหน้าที่ 11 12 และ 13 โดยช่องตารางที่ 1 เปลี่ยนเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และช่องที่ 3 เปลี่ยนเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

“ในตารางหน้า 11 ถึง 13 น่าจะสลับหัวตารางกันนะ น่าจะเอาตารางของหลักสูตรขึ้นก่อน แล้วเป็นของโรงเรียน แล้วถึงจะเป็นของ สมศ.”

(อาจารย์ฝ่ายวิชาการ/ 8 มี.ค.47)

3.3) เปลี่ยนหัวข้อในหน้าที่ 15 จาก ข้อมูลและวิธีการในการวิเคราะห์มาตรฐาน
ของนักเรียนจากแนวทางการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียน เพื่อการประเมินภาย
นอกรอบแรกและวิธีการประเมินและวิเคราะห์นักเรียนในปัจจุบันของครูประจำชั้น โดยเปลี่ยนเป็น
แนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก: มาตรฐานด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และปัญหาของครูในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน

“หัวข้อในหน้าที่ 15 น่าจะเปลี่ยนเป็นแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก: มาตรฐาน
ด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และปัญหาของครูใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน จะดีกว่านะเพราะว่ามันจะช่วยให้คนอ่านเขารู้ว่าสาระใน
หัวข้อนี้เรากำลังจะเสนออะไร”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4 /10 มี.ค. 47)

3.4) ตัวอย่างเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนทุกๆ แบบควรบอก
รายละเอียด วิธีการใช้ และควรเพิ่มแบบบันทึกปลายเปิดสำหรับครูด้วยและควรมีความสอดคล้อง
ระหว่างเครื่องมือกับเรื่องที่จะวัดด้วย

“เครื่องมือที่เราจะเอามาเสนอเป็นแบบอย่างที่จะให้ครูเขาไปประยุกต์ใช้ก่อนที่จะนำมา
เสนอเราจะต้องดูด้วยว่าทุกข้อคำถามในเครื่องมือต่างๆ ที่เราจะเอามา มันมีความ
สอดคล้องกับเรื่องที่เราจะใช้วัดด้วยหรือไม่ บางทีหัวข้อเครื่องมือบอกว่าจะวัดเรื่องความมี
คุณธรรมแต่มีบางคำถาม ถามว่าเด็กสนใจซักถามครูเมื่อไม่เข้าใจอย่างนี้ มันก็ไม่เกี่ยวนะ
เรื่องการซักถามครูมันที่น่าจะอยู่ในเรื่องความสนใจในการเรียนมากกว่า”

“ควรมีการอธิบายและสอนเขาด้วยว่าใช้อย่างไร น่าจะมีรายละเอียดบอกด้วยว่า
เครื่องมือมีลักษณะอย่างไร และยกตัวอย่างเครื่องมือให้ครูเขาด้วยนะ”

“ตัวอย่างเครื่องมือควรมีการอธิบายและสอนเขาด้วยว่าใช้อย่างไรน่าจะมีรายละเอียด”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4/ 10 มี.ค. 47)

“ตรงเครื่องมือน่าจะมีแบบบันทึกปลายเปิดให้ครูด้วยนะ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2/ 10 มี.ค. 47)

“เครื่องมือบางอย่างที่นำมาเป็นตัวอย่างในนี้ ครูว่าบางอันก็ดูจะไม่สอดคล้องเรื่องที่จะวัดนะ อย่างจะวัดเด็กเรื่องควมมีคุณธรรมแต่ในแบบสอบถามมีคำถามที่ว่าเด็กพยายามทำการบ้านให้เสร็จอย่างรวดเร็วเปล่านั้นครูว่ามันไม่เกี่ยวกันนะ”

(อาจารย์ประจำชั้นม.1ก/9 มี.ค.47)

การปรับปรุงคุณภาพของคู่มือตามประเด็นที่ 2

ผู้วิจัยทำการปรับปรุงคู่มือ ดังต่อไปนี้

1. ตัดเนื้อหาในส่วนของข้อมูลและวิธีการในการวิเคราะห์

มาตรฐานของนักเรียนจากแนวทางการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนเพื่อการประเมินภายนอก รอบแรก และวิธีการประเมินและวิเคราะห์นักเรียนในปัจจุบันของครูประจำชั้น จำนวน 22 หน้า

2. สลับหัวข้อภายในช่องที่ 1 และช่องที่ 3 ของตารางในหน้าที่ 11 12 และ 13 โดยช่องตารางที่ 1 เปลี่ยนเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และช่องที่ 3 เปลี่ยนเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติตามข้อเสนอแนะ

3. เปลี่ยนหัวข้อในหน้าที่ 15 จาก ข้อมูลและวิธีการในการวิเคราะห์มาตรฐานของนักเรียนจากแนวทางการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียน เพื่อการประเมินภายนอก รอบแรกและวิธีการประเมินและวิเคราะห์นักเรียนในปัจจุบันของครูประจำชั้น โดยเปลี่ยนเป็นแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก:มาตรฐานด้านผู้เรียนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และปัญหาของครูในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน

4. ตัวอย่างเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนทุกๆแบบ จะเพิ่มเติมโดยบอก รายละเอียด วิธีการใช้ และเพิ่มแบบบันทึกปลายเปิดสำหรับครูด้วย

5. ตัดเครื่องมือในส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าไม่มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะของนักเรียนที่จะวัดออก

ประเด็นที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของคู่มือ

ประโยชน์ของคู่มือ คือ ทำให้ครูได้เห็นภาพของความครอบคลุมในส่วนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่มีความครอบคลุมและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนเพื่อการประเมินภายนอก

“พิจารณาจากรูปแบบที่นำเสนอในคู่มือแล้ว ครูเห็นว่าเป็นประโยชน์และเป็นของใหม่กับทางโรงเรียน และช่วยให้เห็นความครอบคลุมในส่วนของคุณลักษณะที่ทางโรงเรียนมีกับของหลักสูตรชาติ และของสมศ.ดี”

(อาจารย์ฝ่ายกิจการนักเรียน/ 15 มี.ค.47)

“ข้อมูลในส่วนของ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการกำหนดคุณลักษณะและมาตรฐานของผู้เรียน โดยเทียบกับส่วนของหลักสูตรชาติกับของสมศ. ครูว่ามันเป็นประโยชน์กับทางโรงเรียนมากเลยนะ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยแสดงให้เห็นถึงความครอบคลุมของคุณลักษณะที่โรงเรียนเรามีกับของชาติ และสมศ.”

(อาจารย์ฝ่ายวิชาการ/ 8 มี.ค.47)

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ควรแก้ไขของคู่มือ

2.1) ควรมีเครื่องมือที่สามารถวัดคุณลักษณะของนักเรียนได้เลยทุกๆ ด้าน และไม่ทำให้เกิดภาระกับครูเพิ่มมากขึ้น

“จริงๆ แล้วคู่มือก็ช่วยทำให้ครูประเมินลักษณะของนักเรียนได้ดีนะ เป็นหลักฐานตรวจสอบได้ ใช้งานได้ง่าย แต่ในสภาพความเป็นจริงอาจจะเป็นการเสียเวลาค่อนข้างที่จะมาก เพราะจำนวนนักเรียนต่อห้อง และจำนวนห้องที่อาจารย์คนนึงต้องสอนอีกจะเยอะมากเลยนะ ถ้าครูจะต้องใช้เครื่องมือวัดทุกๆ คุณลักษณะของนักเรียนเลย ครูว่าค่อนข้างเป็นข้อจำกัดนะ”

(อาจารย์แนะแนว/15 มี.ค. 47)

2.2) ควรปรับปรุงในส่วนของ การนำเสนอเนื้อหาสาระต่างๆ ในคู่มือให้มีความเหมาะสม ไม่มีสาระที่ต้องอธิบายมากเกินไป และควรเพิ่มการใช้แผนภาพโมโนทัศน์ในการอธิบายเนื้อหาต่างๆ ประกอบ

“ควรปรับปรุงรูปแบบของคู่มือให้มีความน่าสนใจ คือ มีเนื้อหาไม่เยิ่นเย้อ ควรมีการสรุปเป็น concept หรือสร้าง model ให้เห็นภาพก่อน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2/ 10 มี.ค. 47)

การปรับปรุงคุณภาพของคู่มือตามประเด็นที่ 3

ผู้วิจัยทำการปรับปรุงคู่มือ ดังต่อไปนี้

- 1.เพิ่มเครื่องมือที่สามารถวัดคุณลักษณะของนักเรียนทุกๆ ด้าน
- 2.เพิ่มการใช้แผนภาพมโนทัศน์ในการอธิบายเนื้อหาต่างๆ

ตารางที่ 6.3 แสดงผลการวิเคราะห์ประเด็นที่ผู้วิจัยได้รับการเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม จำนวน 9 ท่าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.3 สรุปข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1)

เนื้อหาหลัก	ประเด็นที่ได้รับการเสนอแนะ	ผลการปรับปรุงคู่มือโดยผู้วิจัย
1. คำแนะนำในการใช้คู่มือ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรมีการปรับภาษาและเรียบเรียงประโยคให้มีความเหมาะสม 2. ควรมีการใช้แผนภาพหรือโมเดลเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ และเพื่อความสะดวกในการศึกษา 3. ควรมีการอธิบายขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับภาษาและการใช้คำเพื่อให้เนื้อหามีความสอดคล้องกัน 2. เพิ่มแผนภาพเพื่อการอธิบายเนื้อหาในทุกๆ ส่วน 3. มีการอธิบายขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้แผนภาพ
2. คุณลักษณะและมาตรฐานของผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มรายละเอียดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยม 2. ข้อมูลและวิธีการในการวิเคราะห์มาตรฐานนักเรียนของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ควรปรับใหม่เป็นเพียงยกตัวอย่างแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนเพียงหนึ่งมาตรฐานเพราะถ้านำเสนอทุกๆ มาตรฐานจะทำให้คู่มือหนาเกินไป 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม 2. นำเสนอเฉพาะในมาตรฐานที่ 1
3. ปัญหาของนักเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรระบุที่มาปัญหา โดยใช้การอธิบายตามที่ผู้วิจัยทำการศึกษามา นั่นคือ ต้องระบุว่าปัญหาต่างๆ เหล่านี้ได้มาจากการศึกษาเอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญต่างๆ 2. ในตารางวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเปรียบเทียบกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ควรใช้เครื่องหมาย X แทนเครื่องหมาย ✓ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายที่มาของปัญหานักเรียนโดยระบุว่าปัญหาต่างๆ เหล่านี้ได้มาจากการศึกษาเอกสารประกอบการสัมมนา ผู้ให้ข้อมูล 2. ใช้เครื่องหมาย X
4. ตัวอย่างเครื่องมือสำหรับครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เครื่องมือที่นำเสนอมีจำนวนมากเกินไป ครูส่วนใหญ่ต้องการเครื่องมือที่สามารถวัดนักเรียนได้ทุกๆ ด้าน 2. ควรเพิ่มเครื่องมือที่เป็นแบบบันทึกปลายเปิดสำหรับครู 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัดเครื่องมือที่ผู้ทรงคุณวุฒิลงความเห็นว่าเป็นไม่เหมาะสมออก 2. เพิ่มเครื่องมือที่เป็นแบบบันทึกปลายเปิดสำหรับครู

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน
สำหรับครูมัธยมศึกษาภายหลังการปรับปรุงคุณภาพของคู่มือ
(การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)

1) โครงสร้างของคู่มือ

ภายหลังจากการนำเสนอคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน (ฉบับปรับปรุงครั้งที่1) แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ทำการตรวจสอบคุณภาพ จนได้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อการปรับปรุงคู่มือ ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยทำการปรับปรุงคู่มือตามคำแนะนำในแต่ละประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สำหรับครูมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 โดยมีโครงสร้างหลัก ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 6.2 โครงสร้างของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)

โครงสร้างของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา	
<p>ส่วนที่ 1 สารความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูเพื่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <p>1.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544</p> <p>1.2 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน สำหรับการประเมินภายนอกรอบแรก</p> <p>1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม</p> <p>1.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนกำหนด กับความครอบคลุมของหลักสูตร และการประเมินภายนอก</p>	<p>ส่วนที่ 2 แนวทางวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูประจำชั้น</p> <p>2.1 รู้จักปัญหานักเรียน</p> <p>2.2 วิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <p>2.4 ตัวอย่างเครื่องมืออื่นๆ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <p>2.5 เอกสารอ่านประกอบ</p>

2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2

ข้อมูลที่ปรากฏในตอนที 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาและแนวทางการปรับปรุงคุณภาพของคู่มือจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม รวม 9 ท่าน จากข้อเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการปรับปรุงคู่มือตามข้อเสนอแนะจนได้เป็นคู่มือฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 หลังจากนั้นมีการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือที่ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงโดยการนำเสนอคู่มือฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 นี้กับผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ท่านเดิม จำนวน 8 ท่าน (เนื่องจากมีผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่านไม่สะดวกในการให้ข้อมูล ผู้วิจัยจึงให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลือ 8 ท่าน ให้ข้อมูล)

2.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการตอบแบบประเมิน

ตารางที่ 6.4 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการตอบแบบประเมิน

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	\bar{X}	S.D
	ดีมาก 5	ดี 4	ปานกลาง 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1			
1. สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา	7 (57.50%)	1 (12.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.88 (ดีมาก)	0.35
2. สอดคล้องกับความต้องการของครู	3 (37.50%)	5 (62.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.38 (ดี)	0.52
3. เนื้อหา สาระมีความครอบคลุมกับหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา	5 (62.50%)	3 (37.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.63 (ดีมาก)	0.52
4. เนื้อหาสาระมีความชัดเจนในทุกขั้นตอน	3 (37.50%)	5 (62.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.25 (ดี)	0.46
5. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่ายสามารถปฏิบัติตามได้	3 (37.50%)	5 (62.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.38 (ดี)	0.52
6. เนื้อหาต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน	4 (50.50%)	4 (50.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.50 (ดีมาก)	0.53

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

เกณฑ์การประเมิน	ระดับความคิดเห็น					รวม	\bar{X}	S.D
	ดีมาก 5	ดี 4	ปาน กลาง 3	พอ ใช้ 2	ปรับ ปรุง 1			
7. ให้ความรู้ใหม่สำหรับครูเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน	5 (62.50%)	3 (37.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.63 (ดีมาก)	0.52
8. เครื่องมือที่นำเสนอช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้จริง	5 (62.50%)	3 (37.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.63 (ดีมาก)	0.52
9. ครูมีความสะดวกในการนำไปใช้	5 (62.50%)	3 (37.5%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.63 (ดีมาก)	0.52
10. ครูมองเห็นแนวทางในการนำไปพัฒนาเป็นเครื่องมืออื่นๆ ได้ตามความต้องการ	5 (62.50%)	3 (37.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.75 (ดีมาก)	0.46
11. ภาษาที่ใช้มีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในการใช้ภาษา	-	8 (100.00%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.00 (ดี)	0.00
12. จำนวนภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย	1 (12.50%)	7 (87.50%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.13 (ดี)	0.35
13. รูปเล่มและขนาดมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้	2 (25.00%)	6 (75.00%)	-	-	-	8 (100.00%)	4.25 (ดี)	0.46

หมายเหตุ พิสัยของคะแนนมีค่าระหว่าง 1-5

จากตารางที่ 6.2 จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยรายข้อของแบบประเมินคู่มือ พบว่าคุณภาพของคู่มือส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (4.50 – 5.00) ซึ่งมีจำนวนข้อรายการจากแบบประเมินที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวเป็นจำนวน 7 ข้อ ส่วนข้อรายการที่เหลือเพียง 6 ข้อ อยู่ในเกณฑ์ดี (3.50-4.49)

ซึ่งจากตารางสามารถสรุปได้ว่า เกณฑ์การประเมินคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 ทั้ง 13 ข้อ โดยให้มาตรฐานค่า 5 ระดับ และใช้เกณฑ์การแปลความหมายของระดับการประเมินจาก ศิริชัย กาญจนวาสี ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุข (2544) ผลปรากฏว่า มีจำนวนข้อรายการ 7 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ดีมาก(4.50-5.00) ได้แก่ ข้อ 1. สอดคล้องกับหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา(4.88) ข้อ 10. ครูมองเห็น แนวทางในการนำไปพัฒนาเป็นเครื่องมืออื่นๆ ได้ตามความต้องการ(4.75) ข้อ 3. เนื้อหา

สาระมีความครอบคลุมกับหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษา ข้อ7.ให้ความรู้ใหม่สำหรับครูเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ข้อ8. เครื่องมือที่นำเสนอช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้จริง ข้อ9. ครูมีความสะดวกในการนำไปใช้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ4.63 และข้อ6.เนื้อหาต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน(4.50) สำหรับจำนวนข้อรายการที่เหลือทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ดี(3.50-4.49) ได้แก่ ข้อ2. สอดคล้องกับความต้องการของครู ข้อ5. เนื้อหาอ่านเข้าใจง่าย สามารถปฏิบัติตามได้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ4.38 สำหรับข้อ4.เนื้อหาสาระมีความชัดเจนในทุกขั้นตอน และข้อ13.รูปแบบและขนาดมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับคือ 4.25 ข้อ12. จำนวนภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย(4.13) และข้อ11.ภาษาที่ใช้มีความถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในการใช้ภาษา(4.00)

2.2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากทางโรงเรียน สาคิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2)

ประเด็นที่ 1 การอธิบายขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหายังไม่มีความชัดเจน

“ขั้นตอนที่อธิบายให้ครูเขาวิเคราะห์ปัญหานักเรียน พี่ว่ามันยังไม่ค่อยชัดเจนนะ คือเหมือนว่ามันยังไม่เห็นภาพนะว่าถ้าครูจะวิเคราะห์ปัญหานักเรียนแล้ว ขั้นที่หนึ่งครูต้องทำอะไร ขั้นที่สองครูต้องทำอะไร”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2/ 25 มี.ค. 47)

การปรับปรุงคุณภาพของคู่มือตามประเด็นที่ 1

ผู้วิจัยทำการปรับปรุงคู่มือ ดังต่อไปนี้

1. อธิบายขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหายังไม่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ 2 แผนภาพแสดงข้อมูลต่างๆ ยังไม่เหมาะสม

1. ควรปรับแผนภาพแสดงส่วนประกอบสำคัญภายในคู่มือให้มีความสอดคล้องกันกับตารางแสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ภายในคู่มือที่อยู่ในหน้าถัดไป และควรใส่ลำดับที่ของแผนภาพ

“แผนภาพที่แสดงส่วนประกอบสำคัญภายในคู่มือนี้พีว่าดูๆ แล้วยังสับสนนะ เพราะมันมองไม่เห็นว่าจะทำอะไรก่อน อะไรหลัง แล้วอย่างหน้าถัดไปเป็นส่วนที่แสดงรายละเอียดส่วนประกอบต่างๆ ในคู่มือ พีว่าถ้าทำให้แผนภาพกับตารางมันสามารถสอดคล้องเชื่อมโยงกันได้นี้ก็จะดีนะ เวลาครูเขาอ่านเขาจะได้รู้ว่าแต่ละกรอบในแผนภาพมีรายละเอียดยังไง อย่างกรอบวิเคราะห์ความครอบคลุมระหว่างโรงเรียนกับหลักสูตรชาติ กับ สมศ.อย่างพออยู่ในแผนภาพ พอรู้ว่าเราอยู่ขั้นนี้และ แล้วอยากรู้ว่ารายละเอียดเป็นไง ก็พลิกไปดูรายละเอียดในตารางหน้าถัดไปได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2/ 25 มี.ค. 47)

“ควรใส่ลำดับที่ของแผนภาพทุกๆ แผนภาพ เช่น แผนภาพที่ 1 แผนภาพที่ 2”

2. ควรตรวจสอบเรื่องการพิมพ์ การใช้คำ การสื่อความต่างๆ โดยแผนภาพ

“ควรตรวจสอบการพิมพ์ โดยเฉพาะข้อความในกรอบที่อยู่ภายในแผนภาพยังสื่อความไม่ชัดเจนว่าต้องการให้คนอ่านเขาต้องทำอะไรบ้าง”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1/ 26 มี.ค. 47)

“การพิมพ์ข้อความในแผนภาพควรที่จะใช้คำเต็มๆ ไปเลยนะไม่ควรใช้อักษรย่อ อย่างแผนภาพที่แสดงส่วนประกอบในคู่มือ มีพิมพ์ ร.ร.ควรที่จะใช้คำว่าโรงเรียนไปเลยจะดีกว่านะ”

(อาจารย์ฝ่ายวิชาการ/ 22 มี.ค. 47)

การปรับปรุงคุณภาพของคู่มือตามประเด็นที่ 2

ผู้วิจัยทำการปรับปรุงคู่มือ ดังต่อไปนี้

1. ปรับแผนภาพแสดงส่วนประกอบสำคัญภายในคู่มือให้มีความสอดคล้องกันกับตารางแสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ภายในคู่มือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. ปรับข้อความในแผนภาพเพื่อการสื่อความที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

3. การพิมพ์คำในแผนภาพผู้วิจัยจะใช้คำเต็ม ไม่ใช้ตัวย่อ

ประเด็นที่ 3 ควรตัดตารางแสดงวิธีการของครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องออก และตัดในส่วนของเอกสารอ่านประกอบ

“พออ่านตารางนี้แล้ว ก็ไม่แน่ใจว่ามันจะไปเกี่ยวกับเรื่องการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน
ได้อย่างไร เพราะเหมือนกับว่าครูเขาก็ต้องทำอยู่แล้ว”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3/ 26 มี.ค. 47)

“ตารางที่บอกว่าครูจะต้องทำยังไงบ้างในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ครูว่าไม่ต้องมีก็ได้
นะเพราะครูเขาก็การทำอยู่ตลอดอยู่แล้วทั้งก่อนเปิดเทอม หรือช่วงเปิดเทอมไปจนถึง
ปิดเทอมนั่นเลย วิธีการส่วนใหญ่ครูแต่ละคนเขาจะมีวิธีของเขาบางอย่างที่อาจไม่ตามตาราง
นี้เป๊ะหรอก”

(อาจารย์ฝ่ายแนะแนว/ 24 มี.ค.47)

“ครูแต่ละคนเขาค่อนข้างจะทราบนะว่าถ้าจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลควรทำ
อย่างไร แล้วอย่างถ้าจะมีเอกสารอ่านประกอบนี่คงไม่ต้องก็ได้นะ เพราะแต่ละคนก็
อยากรู้ไม่เหมือนกัน”

(อาจารย์ประจำชั้นม.1ก/ 23 มี.ค. 47)

การปรับปรุงคุณภาพของคู่มือตามประเด็นที่ 3

ผู้วิจัยทำการปรับปรุงคู่มือ ดังต่อไปนี้

1. ตัดตารางแสดงวิธีการของครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจาก
บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องออก
2. ตัดส่วนของเอกสารอ่านประกอบออก

ประเด็นที่ 4 ควรมีเครื่องมือที่สามารถวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนได้เป็นรายบุคคล และมี
เครื่องมือที่สามารถบอกได้ว่าในห้องมีปัญหारेื่องอะไรบ้าง

“การที่ครูจะวิเคราะห์ปัญหานักเรียนได้ทั้งห้อง น่าจะเริ่มจากที่ครูรู้ปัญหานักเรียน
เป็นรายบุคคลก่อนนะ และเจาะลงไปว่าเด็กคนนี้มีปัญหาอะไร ยังไงที่ไม่เป็นไป
ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3/ 26 มี.ค. 47)

“ถ้ามีเครื่องมือที่สามารถวัดปัญหานักเรียนแต่ละคนออกมาได้และสามารถดูได้ด้วยว่า
นักเรียนคนนี้มีปัญหาที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อไหนบ้างก็จะดีมาก”

(อาจารย์แนะแนว/ 24 มี.ค.47)

“น่าจะมีเครื่องมือที่พอจะทำให้ครูรู้ว่าในห้องเรามีปัญหาอะไรบ้าง”

(อาจารย์ประจำชั้นม.1ก/ 23 มี.ค. 47)

การปรับปรุงคุณภาพของคู่มือตามประเด็นที่ 4

ผู้วิจัยทำการปรับปรุงคู่มือ ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่สำหรับวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนรายบุคคล
2. เพิ่มเครื่องมือที่สามารถบอกได้ว่าในห้องมีปัญหาเรื่องอะไร

ตารางที่ 6.5 สรุปข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

สำหรับครูมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์

จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2)

เนื้อหาหลัก	ประเด็นที่ได้รับการเสนอแนะ	ผลการปรับปรุงคู่มือโดยผู้วิจัย
1. ส่วนนำของคู่มือ 1.1 ส่วนประกอบของคู่มือ	1. ควรปรับการใช้ประโยคสื่อความในแผนภาพให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น 2. ไม่ควรใช้ตัวย่อในแผนภาพ ควรจะพิมพ์คำเต็ม	1. ปรับปรุงการใช้ภาษา และการเรียบเรียงประโยคต่างๆ เพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายขึ้น 2. ในแผนภาพจะไม่มีตัวอักษรย่อ
1.2 คำแนะนำในการใช้คู่มือ	ควรมีการอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องของการเสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน	อธิบายเพิ่มเติมในเรื่องของการเสนอขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน
2. ส่วนที่ 1 คุณลักษณะและมาตรฐานของผู้เรียน	-	-
3. ส่วนที่ 2 แนวทางการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูประจำชั้น	1. การรู้จักปัญหาต่างๆ ของนักเรียน ควรรู้จักปัญหาเป็นรายบุคคลซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. ควรมีกระบวนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล	1. ผู้วิจัยเพิ่มเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลในแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 6.5 (ต่อ)

เนื้อหาหลัก	ประเด็นที่ได้รับการเสนอแนะ	ผลการปรับปรุงคู่มือโดยผู้วิจัย
3.1 แผนภาพแสดงกระบวนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน		2. ผู้วิจัยเพิ่มเครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนรายบุคคลด้วยแผนภูมิแกงปลา
3.2 ตัวอย่างเครื่องมือสำหรับครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน	<ol style="list-style-type: none"> ควรตัดตารางแสดงวิธีการของครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องออก ควรมีเครื่องมือที่สามารถวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนได้เป็นรายบุคคล และมีเครื่องมือที่สามารถบอกได้ว่าในห้องมีปัญหาเรื่องอะไรบ้าง ประมวลสาระสำหรับครูไม่จำเป็นต้องมี 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้วิจัยตัดตารางแสดงวิธีการของครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนจากบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องออก เพิ่มแผนภาพ Venn - Euler เพื่อการแบ่งปัญหานักเรียน และเพิ่มเครื่องมือเพื่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนรายบุคคลด้วยแผนภูมิแกงปลา ตัดประมวลสาระสำหรับครูออก

สรุปผลแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

ตารางที่ 6.6 ต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาตามขั้นตอนการวิจัยต่างๆ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาคู่มือ จากนั้นทำการปรับปรุงคู่มือโดยผู้วิจัยได้ขอคำปรึกษาและได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ ก่อนจะได้เป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 เพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ประจำชั้นม.1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม จำนวน 2 ท่าน ในการนำไปทดลองใช้คู่มือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อเป็นการตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือ

ตารางที่ 6.6 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบหลักของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

โครงสร้างหลัก	ประเด็นที่ได้รับ การเสนอแนะจาก การสัมภาษณ์ ครั้งที่ 1	คู่มือการวิเคราะห์ ปัญหานักเรียน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1	ประเด็นที่ได้รับ การ เสนอแนะจาก การสัมภาษณ์ ครั้งที่ 2	คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2	ประเด็นที่ได้รับ การเสนอแนะ จาก การสัมภาษณ์ ครั้งที่ 3	คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ฉบับทดลองใช้
1. ลักษณะรูปแบบของคู่มือ	ลักษณะรูปแบบของคู่มือควรเป็น ขนาดของกระดาษ A4 และเข้า เล่มแบบใส่ห่วง พลาสติก	ลักษณะรูปแบบของคู่มือ เป็นขนาดกระดาษ A4 และเข้าเล่มแบบใส่ห่วง พลาสติก	คู่มือมีความหนาเกินไป	ลักษณะรูปแบบของคู่มือ เป็นขนาดกระดาษ A4 และเข้าเล่มแบบใส่ห่วง พลาสติก		ลักษณะรูปแบบของคู่มือ เป็นขนาดกระดาษ A4 และเข้าเล่มแบบใส่ห่วง พลาสติก
2. ส่วนประกอบของคู่มือ	คู่มือควรประกอบด้วย ส่วนที่ให้ ความรู้ ความเข้าใจแก่ครู และ ส่วนของการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน	1. คู่มือประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครู ในเรื่องคุณลักษณะและ มาตรฐานของผู้เรียน ส่วนที่ 2 ข้อมูลและวิธีการ ในการวิเคราะห์ มาตรฐานของนักเรียน	1. ครูมีแผนภาพเพื่อ แสดงส่วนประกอบ หรือ ใช้แผนภาพเพื่ออธิบาย ขั้นตอนต่างๆ ในทุกๆ ส่วน ของคู่มือ	1. มีแผนภาพประกอบการ อธิบายเนื้อหาในทุกๆ ส่วน ของคู่มือ 2. คู่มือประกอบไปด้วย ส่วนที่ 1 สารบัญชื้อ่า เป็นสำหรับครูเพื่อการ วิเคราะห์ปัญหานักเรียน 1) คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของหลักสูตรการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) มาตรฐานและ ตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนสำหรับ การประเมินภายนอก รอบแรก	1. แผนภาพในบทนำก็แสดงส่วน ประกอบสำคัญภายในคู่มือยังไม่ เหมาะสมควรปรับให้ความ สอดคล้องกับตารางที่แสดง รายละเอียดของส่วนประกอบ ต่างๆ ภายในคู่มือ 2. ควรใส่ลำดับที่ของแผนภาพ	1. ปรับแผนภาพแสดงส่วน ประกอบสำคัญภายในคู่มือ ให้สอดคล้องกับตาราง แสดงรายละเอียดของคู่มือ โดยใส่ตัวเลขแสดงลำดับที่ ของขั้นตอนการวิเคราะห์ ปัญหานักเรียนให้เหมือนกับ ตัวเลขที่ได้ในขั้นตอน การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนในตาราง

ตารางที่ 6.6(ต่อ)

โครงสร้างหลัก	ประเด็นที่ได้รับ การเสนอแนะจาก การสัมมนา ครั้งที่ 1	คู่มือการวิเคราะห์ ปัญหานักเรียน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1	ประเด็นที่ได้รับ เสนอแนะจาก การสัมมนา ครั้งที่ 2	คู่มือการวิเคราะห์ ปัญหานักเรียน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2	ประเด็นที่ได้รับ การเสนอแนะ จากการสัมมนา ครั้งที่ 3	คู่มือการวิเคราะห์ ปัญหานักเรียน ฉบับ ทดลองใช้
2. ส่วนประกอบของคู่มือ		<p>ส่วนที่ 3 เป็นปัญหาของนักเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ส่วนที่ 4 ตัวอย่างและวิธีการสำหรับครูในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนและ ส่วนที่ 5 ประมวลสาระสำคัญสำหรับครู</p>		<p>3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม</p> <p>4) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนกำหนดกับคณะกรรมการของหลักสูตรและการประเมินภายนอก</p> <p>ส่วนที่ 2 แนวทางการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูประจำชั้น</p> <p>1) ผู้จัดปัญหานักเรียน</p> <p>2) วิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <p>3) เครื่องมือหลัก</p>		<p>2. คู่มือประกอบไปด้วย</p> <p>ส่วนที่ 1 สาระความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูเพื่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <p>1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544</p> <p>2) มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนสำหรับกรอบประเมินภายนอกกรอบแรก</p> <p>3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม</p>

ตารางที่ 6.6(ต่อ)

โครงสร้างหลัก	ประเด็นที่ได้รับ การเสนอแนะจาก การสัมมนา ครั้งที่ 1	คู่มือการวิเคราะห์ ปัญหานักเรียน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1	ประเด็นที่ได้รับการ เสนอแนะจาก การสัมมนา ครั้งที่ 2	คู่มือการวิเคราะห์ ปัญหานักเรียน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2	ประเด็นที่ได้รับการเสนอแนะ จากการสัมมนา ครั้งที่ 3	คู่มือการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียน ฉบับทดลองใช้
2. ส่วนประกอบของคู่มือ		ศูนย์วิทยทรัพยากร ศาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		4) ตัวอย่างเครื่องมืออื่น ๆ เพื่อการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียน 5) เอกสารอ่าน ประกอบ		4) คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ที่ทางโรงเรียน กำหนดกับครอบครัวอบคตุม ของหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานและการประเมิน ภายนอกครบแรก ส่วนที่ 2 แนวทางวิเคราะห์ ปัญหานักเรียนสำหรับครู ประจำชั้น 1) รู้จักปัญหานักเรียน 2) พิจารณาปัญหาต่างๆที่ เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นราย บุคคล 3) จำแนกนักเรียนแต่ละ คนให้มีความเหมาะสมกับ กลุ่มของปัญหา 4) การพิจารณาจากกลุ่ม ปัญหาของนักเรียนที่มี ความสำคัญจำเป็นที่สุด

ตอนที่ 4 การตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือโดยการทดลองใช้

4.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน จากการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์จากทางโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม (ก่อนทำการทดลองใช้)

ภายหลังจากที่ผู้วิจัยทำการปรับปรุงคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2) โดยปรับปรุงจากทั้ง 4 ประเด็นตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอคู่มือฉบับปรับปรุงแล้วตามประเด็นต่างๆ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปทดลองใช้ โดยสิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาเพิ่มเติมไปจากคู่มือฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 ในแต่ละประเด็นมีดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 ปรับปรุงการอธิบายโดยการใช้แผนภาพ

ปรับการอธิบายขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนให้มีความชัดเจนขึ้นโดยการใช้แผนภาพ

“การใช้แผนภาพนอกจากจะทำให้หน้าอ่านแล้ว มันยังช่วยในการทำให้ครูเขาได้มองเห็นภาพรวมทั้งหมดของขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนด้วยนะ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3 / 30 มี.ค. 47)

“แผนภาพนี้ก็เหมาะสมดีนะคะ ครูว่ามันทำให้น่าอ่านมากขึ้น แล้วก็ดูเข้าใจง่ายขึ้น”

(อาจารย์ประจำชั้นม.1ข/1 มี.ค. 47)

ประเด็นที่ 2 พัฒนาเครื่องมือที่สามารถวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนได้เป็นรายบุคคล

เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือในรูปแบบของตารางการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 9 ข้อ โดยในแต่ละข้อจะแบ่งเป็นคุณลักษณะย่อยที่จะใช้ประเมินนักเรียนอย่างละ 4 คุณลักษณะ เพื่อให้ครูลงระดับคะแนนที่จะประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้มาตรวัด 5 ระดับ (รายละเอียดและตัวอย่างของเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก) ภายหลังจากที่ผู้วิจัยนำคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสม โดยให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีประเมินตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรชาติ จากการสรุปผลการแสดงความคิดเห็นโดยท่านผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า เครื่องมือสำหรับ

การประเมินคุณลักษณะนักเรียนเป็นรายบุคคลนี้มีความละเอียด และครอบคลุมกับการประเมิน
ปัญหานักเรียนในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็น ร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรมทางสังคมและในเรื่องของ
ความคิด สติปัญญา

“ถ้าจะวัดเด็กโดยดูตามคุณลักษณะตามหลักสูตรชาติรายข้อแบบนี้ ก็ทำให้ครอบคลุม
ปัญหาทุกด้านของเด็กดีนะ เพราะว่าหลักสูตรเขาก็กำหนดมาให้มีความครอบคลุมตัวเด็ก
อยู่แล้ว”

(อาจารย์ประจำชั้นม.1ข/1 เม.ย 47)

ประเด็นที่ 3 พัฒนาเครื่องมือที่สามารถบอกได้ว่าในห้องมีปัญหาเรื่องอะไรบ้าง

ผู้วิจัยใช้แผนภาพเวนน์ – ออยเลอร์ (Venn – Euler Diagrams) เป็นเครื่องมือใน
การแบ่งกลุ่มของปัญหานักเรียน โดยจากการใช้แผนภาพนี้จะทำให้แบ่งปัญหาของนักเรียนออกมา
ได้เป็น 7 กลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของการระบุคุณลักษณะ
แต่ละข้อลงในแต่ละกลุ่มของแผนภาพ และตรวจสอบความเหมาะสมในการที่จะนำไปใช้ ผล
ปรากฏว่าการแบ่งคุณลักษณะแต่ละข้อลงในแต่ละกลุ่มของแผนภาพมีความเหมาะสมดี และมี
รูปแบบการของการแบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาได้ง่ายสำหรับครู

“การใช้แผนภาพนี้ ทำให้ออกมาเป็นโมเดลดี แล้วทำให้ครูเขามองภาพการแบ่งนักเรียนที่
มีปัญหาได้ง่ายขึ้นมันจะช่วยทำให้ครูเขารู้ว่าต้องแบ่งยังไง”

“การจัดนักเรียนที่มีปัญหาในคุณลักษณะต่างๆ ลงในกลุ่มพวกนี้ พี่ก็ว่าดีนะอย่างนักเรียน
ที่มีปัญหาอยู่ในคุณลักษณะที่ 1, 7 กับ 5 แล้วพอลงตามแผนภาพนี้ แล้วกลายเป็นว่า
อย่างเด็กคนนี้เป็นเด็กที่มีปัญหาทั้งทางร่างกาย จิตใจและไหนจะพฤติกรรมทางสังคมด้วย
มันก็ทำให้ดูง่ายดีนะ แล้วมันก็ตรงดีด้วย”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่2/ 30 มี.ค 47)

“พอเรารู้ว่าเด็กเราแต่ละคนๆ มีปัญหาตามคุณลักษณะข้อไหน แล้วพอเอามาจัดลงตาม
แผนภาพแบบนี้ มันก็จะทำให้เราระบุต่อไปได้เลยว่า เด็กแต่ละคนอยู่ในกลุ่มของปัญหา
อะไรบ้างและมันยังช่วยให้เรารู้ว่า ตอนนี้อยู่ในห้องเรามีปัญหาตามกลุ่มไหนบ้างครูว่ามัน
ช่วยครูว่าแผนภาพนี้เป็นประโยชน์ดีมากเลยนะ

(อาจารย์ประจำชั้นม.1ก/ 1 เม.ย. 47)

3.2 คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3
เพื่อนำไปทดลองใช้

แผนภาพที่ 6.3 โครงสร้างของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา
(ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 ทดลองใช้)

โครงสร้างของคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา	
<p>ส่วนที่ 1 สารความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูเพื่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <p>1.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544</p> <p>1.2 มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียน สำหรับการประเมินภายนอกรอบแรก</p> <p>1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม</p> <p>1.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนกำหนด กับความครอบคลุมของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินภายนอก รอบแรก</p>	<p>ส่วนที่ 2 แนวทางวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูประจำชั้น</p> <p>2.1 ผู้จัดปัญหานักเรียน</p> <p>2.2 ครูพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>2.3 จำแนกนักเรียนแต่ละคนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา</p> <p>2.4 การพิจารณากลุ่มปัญหาของนักเรียนที่มีความสำคัญจำเป็นมากที่สุด</p> <p>2.5 การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่มที่มีความรุนแรงที่สุด ที่ครูเลือกมา</p> <p>2.6 แสดงจำนวนของปัญหาย่อยในปัญหาหลักต่างๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>

จากการพัฒนาคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา จนได้เป็นคู่มือฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม จำนวน 2 ท่านทดลองใช้ โดยก่อนที่ผู้วิจัยจะเสนอคู่มือแก้อาจารย์ทั้ง 2 ท่านนั้น ผู้วิจัยจะขออนุญาตสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการ รูปแบบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนของอาจารย์แต่ละท่านก่อนที่จะนำเสนอคู่มือเพื่อให้อาจารย์ทดลองใช้โดยให้อาจารย์

ประจำชั้นม.1ค เป็นผู้นำไปใช้ก่อน จากนั้นขออนุญาตสัมภาษณ์ผลการใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของคู่มือภายหลังการใช้ ก่อนจะนำไปให้อาจารย์ประจำชั้นม.1ง เป็นผู้ทดลองใช้ท่านที่ 2 โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์วิธีการ รูปแบบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ก่อนนำเสนอคู่มือ จากนั้นผู้วิจัยขออนุญาตสัมภาษณ์ผลการใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง เป็นคู่มือฉบับสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพต่อไป

3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นม.1ค เกี่ยวกับ รูปแบบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ก่อนทดลองใช้คู่มือ

อาจารย์ประจำชั้นม.1ค เป็นอาจารย์หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา และกำลังเตรียมทำวิจัยในชั้นเรียน ในภาคการศึกษาต้น ของปีการศึกษา 2547 โดยเป็นการวิจัยทั้งระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเรื่องของการพัฒนานักเรียนและการปรับพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหา วิธีการของอาจารย์ประจำชั้นม.1ค ที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน คือ การเก็บข้อมูลพื้นฐานทางบ้านของนักเรียน โดยการพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างไม่เป็นทางการ และการสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน จากการทำกิจกรรม และการทำงาน โดยยังไม่มีการบันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกต หรือการบันทึกผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

ข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหานักเรียนจากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนห้อง ม.1ค มีจำนวน 15 คน ที่อาจารย์วิเคราะห์แล้วปรากฏว่า มีปัญหาในเรื่องของการขาดความรับผิดชอบ และมีบุคลิกภาพที่ทำตัวแปลกแยก จากปัญหาดังกล่าว อาจารย์เลือกปัญหาของการขาดความรับผิดชอบในเรื่องของวินัยมาแก้ไข ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนในการแก้ไข ทั้งนี้เพราะปัญหาในเรื่องของการขาดระเบียบวินัย เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวม

4.4. ผลการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น ม.1ค

1) ผลการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการตอบแบบสังเกตสำหรับครูประกอบการใช้คู่มือ

คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา อาจารย์ประจำชั้นม.1ค ใช้เวลาในการอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระทั้งหมดเป็นเวลา 30 นาที โดยใช้เวลาในการศึกษา ส่วนที่ 1 เป็นเวลา 15 นาที และส่วนที่ 2 เป็นเวลา 15 นาที และภายหลังจากการศึกษาคู่มือแล้ว อาจารย์ประจำชั้นม.1ค สามารถทราบได้ว่าส่วนประกอบของคู่มือมีอะไรบ้างและมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนอย่างไร

ผลจากการบันทึกข้อมูลตามขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ในแต่ละขั้นตอนของ อาจารย์ประจำชั้นม.1ค พบว่า

ขั้นตอนที่ 1 การรู้จักปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ ภายหลังจากที่ทำการวิเคราะห์นักเรียนตามขั้นตอนนี้ พบว่า การที่ได้ศึกษาว่าปัญหาของนักเรียนมีอะไรบ้าง จะช่วยทำให้ครูได้รู้จักว่าปัญหาของนักเรียนในช่วงวัยรุ่นตอนต้นนี้มีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคล

ผลการสัมภาษณ์อาจารย์ ภายหลังจากที่ทำการวิเคราะห์นักเรียนตามขั้นตอนนี้ พบว่า เวลาที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลลงในตารางการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักเรียนแต่ละคน ใช้เวลาในการลงข้อมูลทั้งหมด 2 ชั่วโมง ข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้ประสบการณ์จากการที่ดูแล คลุกคลีกับนักเรียนประกอบกับการสังเกตนักเรียนตลอดเทอมและใช้การพูดคุยกับครูผู้สอนในวิชาอื่นๆ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ประโยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลนี้ทำให้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น

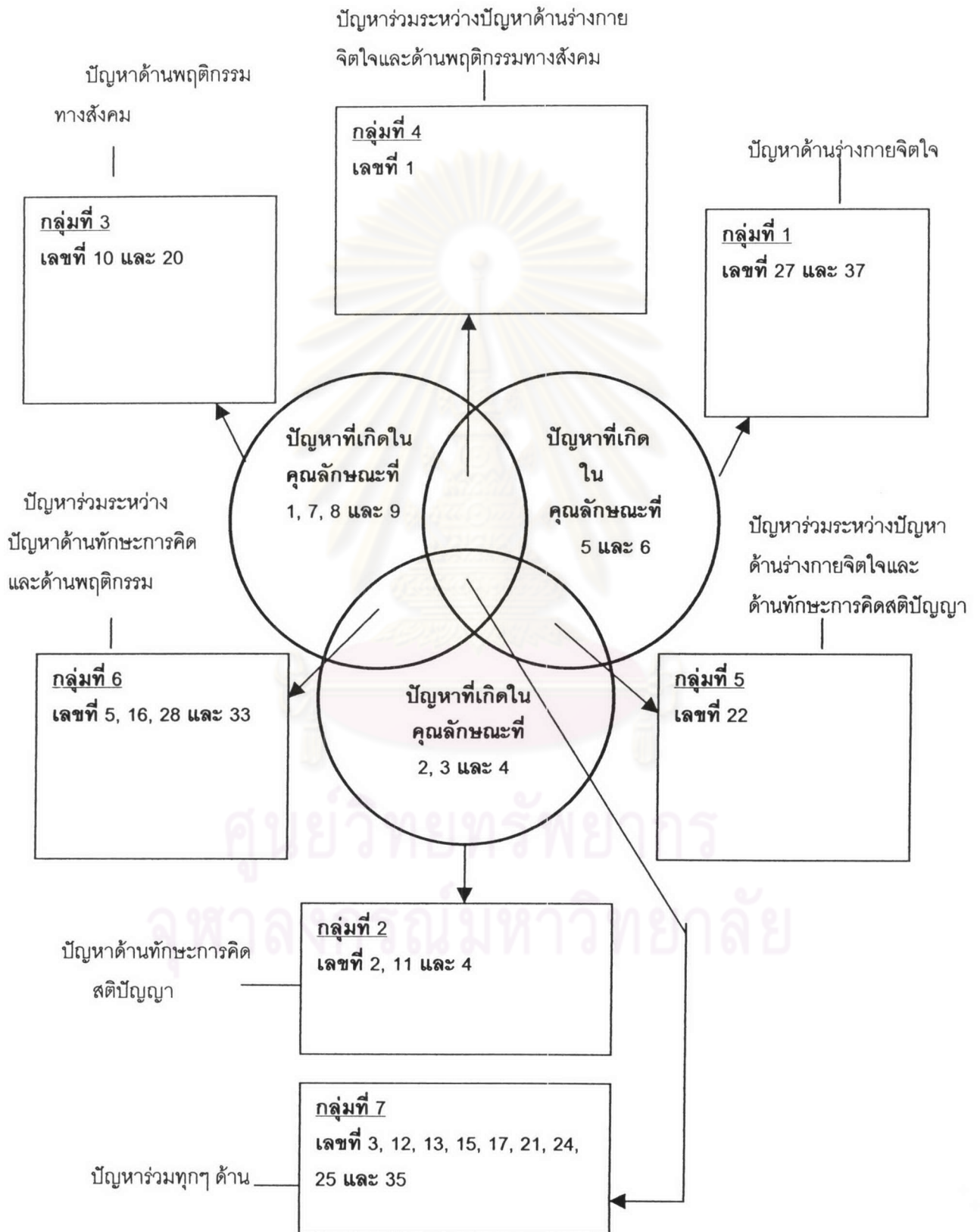
“ครูสามารถมองเห็นปัญหาเด็กแต่ละคนได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เห็นความรุนแรงของปัญหา คือเรามองได้เลยว่าเด็กแต่ละคนมีปัญหาอะไร อย่างเด็กผู้หญิงคนนึงมองเหมือนกับว่าไม่มีปัญหาอะไรแต่พอมาวิเคราะห์ด้วยแบบนี้เรามองเห็นเลยว่าเขามีปัญหาทั้งเรื่องการเรียนรู้ เรื่องของบุคลิกภาพอย่างเขามีพฤติกรรมที่มีปัญหากับส่วนรวมคือทำให้เพื่อนเดือดร้อน แต่ถ้าเรามองผิวเผินเราจะไม่รู้เลยว่าเด็กคนนี้ไม่มีปัญหา แต่พอจากแบบบันทึกนี้เรารู้เลยว่าเด็กคนนี้ปัญหารุมเขาหลายด้านเลย”

ขั้นตอนที่ 3 การจำแนกนักเรียนแต่ละคนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา จากการแยกนักเรียนที่มีปัญหาในห้องเรียนออกเป็นกลุ่มๆ โดยให้แผนภาพ ประกอบ ได้ผลการจำแนกนักเรียนกับกลุ่มของปัญหา ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 6.4 แสดงกลุ่มของปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรม หรือลักษณะไม่เป็นไปตาม
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

จากแผนภาพที่ 6.4 พบว่า นักเรียนห้อง ม1.ค เมื่อนำมาจัดกลุ่มของปัญหาแล้ว จะมีนักเรียนที่เกิดปัญหาทั้งหมด 7 กลุ่ม โดยกลุ่มปัญหาที่มีนักเรียนมากที่สุด คือ กลุ่มที่ 7 เป็นกลุ่มที่มีปัญหาร่วมในทุกๆ ด้าน ซึ่งมีนักเรียนที่เกิดปัญหาในกลุ่มนี้ จำนวน 9 คน กลุ่มปัญหาที่มีจำนวนนักเรียนรองลงมา คือ กลุ่มที่ 6 เป็นกลุ่มของปัญหาร่วมระหว่างปัญหาด้านทักษะการคิดและด้านพฤติกรรม มีนักเรียน 4 คน รองลงมาคือกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มของปัญหาปัญหาด้านทักษะการคิดสติปัญญา มีนักเรียน 3 คน รองลงมาเป็นกลุ่มที่ 1 ปัญหาด้านร่างกายจิตใจ และกลุ่มที่ 3 ปัญหาด้านพฤติกรรมทางสังคม มีนักเรียนจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน และกลุ่มที่มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด คือ มีนักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มเพียง 1 คน คือกลุ่มที่ 4 และกลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มของปัญหาร่วมระหว่างปัญหาด้านร่างกายจิตใจและพฤติกรรมด้านสังคม และปัญหาร่วมระหว่างปัญหาด้านร่างกายจิตใจและด้านทักษะการคิดสติปัญญา ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. กลุ่มที่ 2 ควรเปลี่ยนชื่อจากปัญหาด้านทักษะการคิดสติปัญญา เป็นปัญหาด้านผลการเรียน
2. จากการจัดกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาโดยใช้แผนภาพนี้มีประโยชน์ในเรื่องของการเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในห้องได้อย่างชัดเจนว่าเป็นปัญหาในเรื่องของอะไรบ้าง

“จากการแบ่งกลุ่มปัญหานักเรียนทำให้ช่วยเราได้ว่าเราจะหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร จะมีความชัดเจนในการหาแนวทางการแก้ไขนักเรียนในกลุ่มปัญหาต่างๆ มากขึ้น”

ขั้นตอนที่ 4 การเลือกกลุ่มปัญหาที่มีความสำคัญจำเป็นที่ควรได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหามากที่สุด พบว่ากลุ่มที่จะต้องได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหามากที่สุด คือกลุ่มที่ 7 เพราะเป็นกลุ่มที่มีนักเรียนจำนวนมากที่สุดและเป็นกลุ่มที่เกิดจากปัญหาในหลายๆ ด้าน ซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งที่ควรแก้ไขเพราะนักเรียนในกลุ่มนี้มีปัญหาเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ทั้งในเรื่องของผลการเรียน พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และความประพฤติที่เป็นปัญหากับสังคม จึงสมควรที่จะหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหานักเรียนในกลุ่มนี้ก่อน

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ไม่ควรจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข แต่ควรแนะนำให้ครู รู้ว่าปัญหาที่ครูควรให้ความสำคัญและต้องรีบแก้ไขปัญหามากที่สุด คือ นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่เกิดจากปัญหาหลายๆ ด้าน ในขณะที่เดียวกันควรให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มอื่นๆ ด้วย

“ไม่น่าจะมีการจัดลำดับกลุ่มที่มีปัญหา ถ้าจะจัดลำดับความสำคัญปัญหาก็คือให้ครูเขาได้ทราบว่าเด็กคนไหนที่มีปัญหา 3 ด้านพร้อมกัน นั่นแหละเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการเยียวยามากที่สุด แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ควรละเลยเด็กในกลุ่มที่มีปัญหา 2 ด้าน หรือ 1 ด้าน”

“ถึงแม้ว่าเราจะได้ว่าเด็กคนไหนที่มีปัญหารุมเร้ามากที่สุดและควรที่จะได้รับการเยียวยาด่วนแล้ว แต่ขณะเดียวกันปัญหาอื่นๆของเด็กกลุ่มอื่นก็ต้องหาแนวทางแก้ไขควบคู่ไปด้วย”

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่มที่มีความรุนแรงของปัญหามากที่สุด พบว่าสาเหตุของปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัว และเกิดจากตัวเด็ก

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้ครูสามารถเห็นที่มาของปัญหานักเรียนได้ชัดเจนขึ้น

“การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหลงแบบฟอร์มนี้ดีนะ ถึงแม้ว่าจะรู้อยู่แล้วว่าเด็กคนนี้เรามีสาเหตุของปัญหามาจากอะไร เช่น จากครอบครัว จากตัวเด็ก แต่อันนี้ทำให้confirm ความคิดเรามากยิ่งขึ้นว่าเออใช่เป็นปัญหาจากการติดสื่อ ติดเกมด้วย มันทำให้เราfocus ปัญหาได้ชัดขึ้น”

ขั้นตอนที่ 6 แสดงจำนวนปัญหาย่อยๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล สาเหตุของปัญหาที่พบมากที่สุดคือเกิดจากครอบครัว รองลงมาคือเป็นสาเหตุจากตัวเด็กเอง

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ภายหลังจากการใช้คู่มือ

1. ทำให้ครูมีรูปแบบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนได้อย่างชัดเจนขึ้น และครอบคลุมปัญหาของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

“ครูว่ามันมีประโยชน์มากนะเพราะมันมีความเห็นชัดในการวิเคราะห์ปัญหา แล้วก็ทำให้เห็นปัญหาอย่างชัดเจน”

“ภายหลังจากใช้คู่มือแล้วทำให้รูปแบบการวิเคราะห์ปัญหาของเราดีขึ้น ก็คือยกตัวอย่างนะ มีนักเรียนบางคนที่เราคิดว่ามีปัญหาไม่รุนแรงหรอก แต่พอวิเคราะห์ปัญหานักเรียนด้วยคู่มือนี้แล้วเรามองเห็นว่า มันกลับมีนักเรียนที่มีความรุนแรงของปัญหาหลายคนที่เราต้องดูแล และครูก็ทราบปัญหานักเรียนชัดเจนขึ้น ครูก็ว่าดีขึ้นนะ คือทำให้มีรูปแบบและแนวทางการวิเคราะห์ปัญหาชัดเจนขึ้น และจะเห็นว่าปัญหาเด็กแต่ละคนมีมากมาย”

“เมื่อครูใช้คู่มือนี้แล้วรูปแบบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน และผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนมีความแตกต่างไปจากรูปแบบเดิมปานกลาง คือ อย่างเด็กบางคนเราก็มองว่าเขามีปัญหาแต่ความลึกซึ้งของการวิเคราะห์ปัญหาหลังจากที่ใช้คู่มือนี้มันชัดเจนขึ้น อย่าง case ที่ครูเล่าให้ฟังตอนแรกเด็กผู้หญิงคนนี้ คือถ้าเรามองจากปัญหาข้างนอกผิวเผินเหมือนไม่ค่อยมีปัญหาอะไรน่าเป็นห่วงแต่พอเรามองวิเคราะห์จากแบบวิเคราะห์นี้เราจะเห็นว่าปัญหานั้นน่าห่วงหลายด้านเลย ถ้าเขาไม่ได้รับการแก้ไขก็จะยิ่งแย่ไปเรื่อยเลย เพราะเรามองไม่ชัดใจคือมองแค่ว่าเขาเป็นเด็กที่แค่ไม่ทำอะไรด้วยตนเอง แต่พอมาดูที่แบบนี้ มีปัญหาทั้งความซื่อสัตย์ ทั้งสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนไหนจะความรู้ของเขา ความไม่กระตือรือร้น คือ มันแย่ทุกด้านเลย มันชัดเจนขึ้นนะหลังจากที่ใช้คู่มือนี้แล้ว ”

“ครูว่ามันมีประโยชน์มากนะเพราะมันมีความเห็นชัดในการวิเคราะห์ปัญหา แล้วก็ทำให้เห็นปัญหาอย่างชัดเจน”

2. เป็นแนวทางไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“เราสามารถหาสาเหตุของปัญหาเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ระเบียบได้ แล้วก็มองเห็นความชัดของปัญหาและสาเหตุและก็ทำให้เรามองแนวทางการแก้ปัญหาได้ชัดขึ้น”

3. เป็นของใหม่สำหรับทางโรงเรียนและเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากสำหรับครูเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

“คุณคิดว่าคู่มือนี้มีประโยชน์มากที่สุดเลยนะ และถือว่าเป็นของใหม่สำหรับทางโรงเรียนด้วย เพราะช่วยครูในเรื่องของการวิเคราะห์ปัญหาได้ตรงจุดทีเดียว และมันจะทำให้ครูได้มีรูปแบบการวิเคราะห์ปัญหาที่ออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งคู่มือที่หนูทำมันสามารถวิเคราะห์ปัญหาออกมาได้ตรงทีเดียว”

4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์รูปแบบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนของอาจารย์ประจำชั้นม.1ง ก่อนการใช้คู่มือ

หลังจากที่ผู้วิจัยนำคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ไปทดลองใช้กับอาจารย์ประจำชั้นม.1ค หลังจากนั้นผู้วิจัยนำผลจากการใช้ประกอบกับข้อเสนอแนะของอาจารย์ห้องม.1ค มาทำการปรับปรุงและพัฒนาคู่มือเพื่อแก้ไขในส่วนที่บกพร่องและพัฒนาในส่วนที่ได้รับข้อเสนอแนะ จนกระทั่งได้เป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนฉบับปรับปรุงครั้งที่ 4 จากนั้นผู้วิจัยนำคู่มือฉบับนี้ไปทำการทดลองใช้อีกครั้งกับอาจารย์ประจำชั้นม.1ง เพื่อนำผลจากการใช้ประกอบกับข้อเสนอแนะจากอาจารย์ห้องม.1ง มาทำการปรับปรุงคู่มืออีกครั้งเพื่อให้ได้คู่มือฉบับปรับปรุงครั้งที่ 5 ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

4.6 ผลการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนโดยอาจารย์ประจำชั้น ม.1ง

อาจารย์ประจำชั้นม.1ง เป็นอาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิธีการของอาจารย์ประจำชั้นม.1ง จะใช้ผลการเรียนจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาดู เพื่อพิจารณาว่านักเรียนแต่ละคนมีผลการเรียนเป็นอย่างไร คะแนนในวิชาใดดี หรือไม่ดี และวิธีการสังเกตพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียน จากการทำกิจกรรม และการทำงาน โดยยังไม่มีกำบังบันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกต หรือการบันทึกผลที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน

ข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหานักเรียนจากผลการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนห้อง ม.1ง มีจำนวน 3 คน ที่อาจารย์วิเคราะห์แล้วปรากฏว่า มีปัญหาในเรื่องของการขาดความรับผิดชอบ ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อนไม่ได้ จากปัญหาดังกล่าว อาจารย์เลือกปัญหาของการขาดความรับผิดชอบซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วนในการแก้ไข ทั้งนี้เพราะปัญหาในเรื่องของการขาดความรับผิดชอบเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวม และเป็นปัญหาที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่โรงเรียนต้องการ

1) ผลการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการตอบแบบสังเกตสำหรับครูประกอบการใช้คู่มือ

คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษาอาจารย์ประจำชั้นม.1ง ใช้เวลาในการศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาสาระทั้งหมดเป็นประมาณ 2 ชั่วโมง โดยใช้เวลาในการศึกษาส่วนที่ 1 เป็นเวลาประมาณ 45 นาที และส่วนที่ 2 เป็นเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาที และภายหลังจากการศึกษาคู่มือแล้ว อาจารย์ประจำชั้นม.1ง สามารถทราบได้ว่าส่วนประกอบของคู่มือมีอะไรบ้าง และมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนอย่างไร และสาระในส่วนที่ 1 ของคู่มือมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

“สาระที่ที่อ่านนี้ ใช้เวลา 45 นาทีที่ที่มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโรงเรียนนะ”

“ใช้เวลาอ่านเกือบ 2 ชั่วโมง คือรายละเอียดที่หนูให้ที่ว่ามันค่อนข้างจะละเอียดทำให้ต้องหาข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมเวลาที่วิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล”

ผลจากการบันทึกข้อมูลตามขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ในแต่ละขั้นตอนของอาจารย์ประจำชั้นม.1ง พบว่า

ขั้นตอนที่ 1 การรู้จักปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน ผลจากการศึกษาข้อมูลในขั้นตอนนี้ พบว่าครูรู้จักปัญหาของนักเรียนได้หลากหลายมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคล

พบว่า เวลาที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลลงในตารางการวิเคราะห์คุณลักษณะของ

นักเรียนแต่ละคน ใช้เวลาในการลงข้อมูลทั้งหมด 30 นาที ข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียนเป็นรายบุคคล เกิดจากประสบการณ์ที่รู้จักกับนักเรียน ประกอบกับการสังเกตพฤติกรรม และดูผลการเรียน โดยส่วนใหญ่แล้วนักเรียนห้องม.1ง จะมีคะแนนของระดับพฤติกรรมที่แสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับ 3

“การลงคะแนนเด็ก อาศัยจากการดูพฤติกรรมโดยรวม จากประสบการณ์ที่รู้จักเขามา แล้วก็ดูจากเกรด มาร่วมเป็นองค์ประกอบในการนำมาศึกษาให้คะแนน”

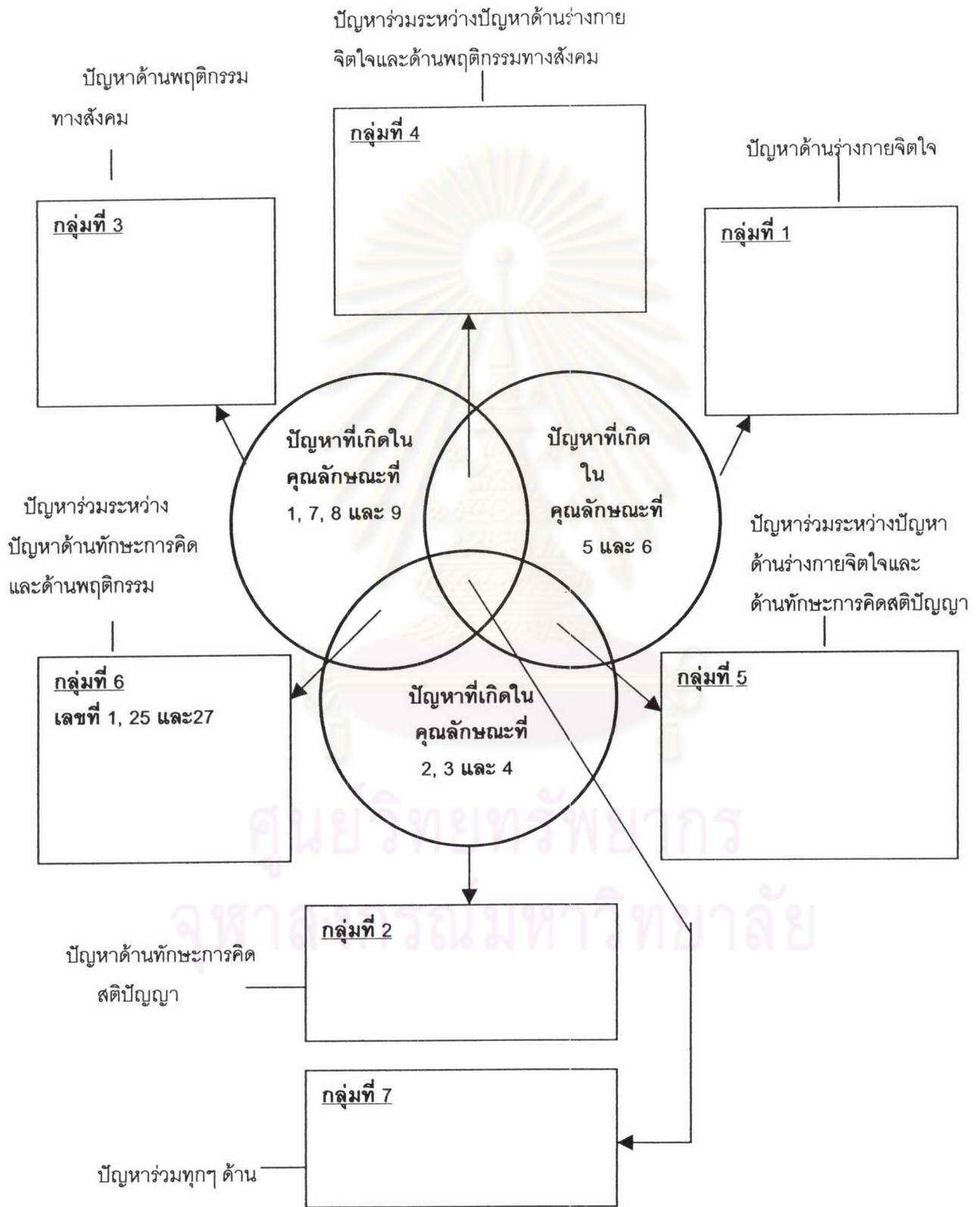
“ให้ 3 คือ พิจารณาว่าไม่มีปัญหาอะไรนะ นอกจากจะมีบางคนเด่นๆ ก็จะให้ 4 กับ 5 ก็อย่าง ที่พี่ทำมา แต่ถ้าคนที่โดยเฉลี่ยไม่มีอะไรพี่ก็จะให้ 3 เป็นหลักไว้ก่อน”

“ส่วนใหญ่ดูจากพฤติกรรมภาพรวมเด็ก คือถ้าเด็กไม่มีปัญหาอะไรจะยื่นพื้นว่าอยู่ในระดับ 3 ไว้ก่อน แล้วก็ถ้าเด็กมีความโดดเด่นในเรื่องของพฤติกรรมและผลการเรียนที่ดี ก็จะให้ 4 กับ 5”

ขั้นตอนที่ 3 การจำแนกนักเรียนแต่ละคนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา จากการจัดกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาโดยใช้แผนภาพเวนน์และออยเลอร์ พบว่ามีเพียง 1 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่มของปัญหาร่วมระหว่างปัญหาด้านผลการเรียนและปัญหาด้านพฤติกรรม มีนักเรียนที่มีปัญหาเพียง 3 คน โดยใช้เวลาในการจัดนักเรียนที่มีปัญหาให้เหมาะสมกับกลุ่มของปัญหาเพียง 5 นาที

“การแบ่งกลุ่มเด็กใช้เวลาไม่นาน 5 นาทีก็ได้ และด้วยความที่ว่าเด็กในห้องพี่ที่มีปัญหาจริงๆ มีแค่ 3 คนนี่เท่านั้น”

แผนภาพที่ 6.5 แสดงกลุ่มของปัญหานักเรียนที่มีพฤติกรรม หรือลักษณะไม่เป็นไปตาม
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. การจัดกลุ่มนักเรียนโดยการใช้แผนภาพเวนน์ และออยเลอร์มีความเหมาะสมดี

“การใช้แผนภาพในการจัดกลุ่มของเด็กที่มีปัญหาที่มีความเหมาะสมดี เพราะจะทำให้เห็นสภาพปัญหาได้ชัดเจนขึ้น”

ขั้นตอนที่ 4 การเลือกกลุ่มปัญหาที่มีความสำคัญจำเป็นที่ควรได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหามากที่สุด พบว่ากลุ่มที่จะต้องได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหามากที่สุด คือกลุ่มที่ 6 เพราะมีเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่เกิดปัญหา

ขั้นตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล ในกลุ่มที่มีความรุนแรงของปัญหามากที่สุด พบว่าสาเหตุของปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากตัวเด็กเอง เพราะเกิดจากความรับผิดชอบ ส่งผลต่อปัญหาการเรียนโดยจะทำให้ผลการเรียนตกต่ำ ซึ่งจากการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนทั้งสามคน พบว่านักเรียนทั้งสามคนมีสาเหตุและลักษณะของปัญหาสอดคล้องกัน นั่นคือ เกิดจากการขาดความรับผิดชอบ และไม่มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 6 แสดงจำนวนปัญหาย่อยๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล สาเหตุของปัญหาที่พบมากที่สุดคือเกิดจากตัวเด็กเอง

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ภายหลังการใช้คู่มือ

1. การใช้คู่มือทำให้รูปแบบของการวิเคราะห์ปัญหาแตกต่างไปจากเดิม เพราะทำให้เห็นสภาพปัญหาที่ชัดเจนขึ้น ทำให้สามารถนำมาหาแนวทางแก้ปัญหานั้นได้ต่อไป

“การใช้คู่มือทำให้รูปแบบการวิเคราะห์ปัญหาที่มีความแตกต่างไปจากเดิม”

“หลังจากที่เราใช้คู่มือแล้วมันทำให้เราเห็นสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน แทนที่เราจะมองเห็นปัญหาโดยรวมๆ เราก็สามารถมองเห็นปัญหาได้อย่างชัดเจนว่าสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กจริงๆ มีเรื่องไหน เราจะได้เอาปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมาแก้ไขได้อย่าง

ถูกจุด เจาะเป็นด้านๆ อย่างบางที่เรามองว่าเด็กมีพฤติกรรมไม่ค่อยดี แต่คำว่าพฤติกรรมสามารถแตกออกมาได้เป็นหลายด้าน ฉะนั้นการที่หนูแบ่งออกมา มันทำให้เราเห็นถึงประเด็นที่จะวัดเด็กได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น”

“จากการใช้คู่มือของหนูพี่เห็นว่ามันเป็นการดีนะ สามารถมองเห็นปัญหาได้อย่างครอบคลุมขึ้นมาจากเดิมที่เรามองเรื่องความประพฤติ หรือเรื่องผลการเรียน แต่เรามีการใช้คู่มือ มันแจ่มแจ้งออกมาอย่างเรื่องความประพฤติมันย่อยเป็นอะไรบ้าง สามารถเห็นภาพได้อย่างชัดเจนขึ้น”

4.7 สรุปผลการทดลองใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา จากอาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 2 ท่าน

ผลการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สามารถสรุปได้เป็น 2 ประเด็น ประเด็นแรกคือ ผลการสรุปแนวทางการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนก่อนการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนของอาจารย์ทั้งสองท่าน และประเด็นที่สองคือผลสรุปของผลการใช้คู่มือ และข้อคิดเห็นจากการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน โดยจะสรุปตามขั้นตอนของการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.7 แสดงผลสรุปกระบวนการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนก่อนการใช้คู่มือของอาจารย์
ทั้งสองท่าน

การวิเคราะห์ปัญหา นักเรียน	อาจารย์ประจำชั้นม.1ค	อาจารย์ประจำชั้นม.1ง
ปัญหาของนักเรียน	การขาดความรับผิดชอบ และ ปัญหามุคลิกภาพ คือ มีนักเรียนที่ทำตัวแปลกแยก ชอบเรียกร้องความสนใจ	ปัญหาเรื่องพฤติกรรมทาง การเรียน และปัญหาเรื่องการ ปรับตัวเข้ากับเพื่อน
จำนวนนักเรียนที่มีปัญหา	มีนักเรียนที่มีปัญหาจำนวนทั้ง สิ้น 15 คน	ห้องม.1ง มีนักเรียนที่มีปัญหา จำนวนทั้งสิ้น 3 คน
รูปแบบการวิเคราะห์ ปัญหานักเรียน	ไม่มีรูปแบบ หรือเครื่องมือ สำหรับการวิเคราะห์ปัญหาโดย เฉพาะ แต่จะใช้ประสบการณ์ใน การวิเคราะห์ ประกอบกับการใช้ ข้อมูลพื้นฐานทางบ้าน การ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน สังเกตการทำงาน การทำ กิจกรรม แต่ยังไม่มีความชัดเจนของ การบันทึกผลที่ได้จากการ วิเคราะห์ปัญหานักเรียน	ไม่มีรูปแบบ หรือเครื่องมือ สำหรับการวิเคราะห์ปัญหา โดยเฉพาะ แต่จะใช้ผลการ เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาดูและดูจากนักเรียนที่มี คะแนนน้อย จากนั้นตั้งสมมติ ฐานก่อนว่าเด็กคนนี้น่าจะมี ปัญหาในเรื่องของการเรียน จากนั้นพอเปิดเทอมใช้การ สังเกตพฤติกรรมการเรียน และดูจากคะแนน
การพิจารณาปัญหาของ นักเรียนที่มีความสำคัญจำ เป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไข หรือบรรเทาความรุนแรง ของปัญหามากที่สุด	เลือกปัญหาเรื่องการขาดความ รับผิดชอบและเรื่องนักเรียนไม่มี วินัยในตัวเองเป็นปัญหาที่สำคัญ ที่สุดที่จะต้องรีบทำการแก้ไข เพราะเป็นเรื่องที่กระทบกับส่วน รวม และเป็นปัญหาที่ทำให้ นักเรียนไม่มีคุณลักษณะตาม จุดมุ่งหมายของโรงเรียน	เรื่องความรับผิดชอบ เพราะ เป็นเกณฑ์มาตรฐานของ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6.8 แสดงผลการใช้คู่มือการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา และความคิดเห็นของอาจารย์ทั้งสองท่าน

รายละเอียด	อาจารย์ประจำชั้นม.1ค		ความคิดเห็น	อาจารย์ประจำชั้นม.1ง	
	ผลการใช้	ความคิดเห็น		ผลการใช้	ความคิดเห็น
ผลการศึกษาคู่มือก่อนการใช้	ใช้เวลาในการศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาสาระทั้งหมดเป็นเวลาประมาณ 30 นาที และภายหลังการศึกษาคู่มือ สามารถทราบได้ว่าส่วนประกอบของคู่มืออะไรบ้าง และมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนอย่างไร		ใช้เวลาในการศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาสาระทั้งหมดเป็นประมาณ 2 ชั่วโมง สามารถทราบได้ว่าส่วนประกอบของคู่มืออะไรบ้าง และมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียนอย่างไร และสาระในส่วนที่ 1 ของคู่มือมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโรงเรียน		
ผลจากการบันทึกข้อมูลตามขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาให้นักเรียน					
ขั้นตอนที่ 1 การรู้จักปัญหาของนักเรียนในแต่ละด้าน		ทำให้เห็นภาพของปัญหาให้นักเรียนได้มากขึ้น		พบว่าครูรู้จักปัญหาของนักเรียนได้หลากหลายมากขึ้น	
ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคล	เวลาที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลลงในตารางการวิเคราะห์คุณลักษณะของนักเรียนแต่ละคน ใช้เวลาในการลงข้อมูลทั้งหมด 2 ชั่วโมง ข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้ประกอบการพิจารณาการที่ดูแล ครอบคลุมกับนักเรียน ประกอบกับการสังเกตนักเรียนตลอด ทอมและใช้การพูดคุยกับครูผู้สอนในวิชาอื่นๆ	ประยชน์ที่ได้จากการวิเคราะห์นักเรียน เป็นรายบุคคลนี้ทำให้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้น	ข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียนเป็นรายบุคคล เกิดจากประกอบการที่รู้จักกับนักเรียน ประกอบกับการสังเกตพฤติกรรม และดูผลการเรียน โดยส่วนใหญ่แล้วนักเรียนห้องม.1ง จะมีคะแนนของระดับพฤติกรรมที่แสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับ 3		

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

รายละเอียด	อาจารย์ประจำชั้นม.1ค		อาจารย์ประจำชั้นม.1ง	
	ผลการใช้	ความคิดเห็น	ผลการใช้	ความคิดเห็น
ขั้นตอนที่ 3 การจำแนกนักเรียนแต่ละคนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา	<p>มีนักเรียนที่เกิดปัญหาทั้งหมด 7 กลุ่ม โดยกลุ่มปัญหาที่มีนักเรียนมากที่สุดคือ กลุ่มที่ 7 เป็นกลุ่มที่มีปัญหาในทุกๆ ด้าน ซึ่งมีนักเรียนที่เกิดปัญหาในกลุ่มนี้จำนวน 9 คน กลุ่มปัญหาที่มีจำนวนนักเรียนรองลงมา คือ กลุ่มที่ 6 เป็นกลุ่มของปัญหาช่วงระหว่างปัญหาด้านทักษะการคิดและด้านพฤติกรรม มีนักเรียน 4 คน รองลงมาคือกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มของปัญหา ด้านทักษะการคิดสติปัญญา มีนักเรียน 3 คน รองลงมาเป็นกลุ่มที่ 1 ปัญหาด้านร่างกายจิตใจ และกลุ่มที่ 3 ปัญหาด้านพฤติกรรมทางสังคม มีนักเรียนจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน และ</p>	<p>จากการจัดกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาโดยการให้แผนภาพที่มีประโยชน์ใน เรื่องของการเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในห้องได้อย่างชัดเจนว่าเป็นปัญหาในเรื่องของอะไรบ้าง</p>	<p>พบว่า มีเพียง 1 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่มของปัญหาช่วงระหว่างปัญหาด้านผลการเรียนและปัญหาด้านพฤติกรรม มีนักเรียนที่มีปัญหาเพียง 3 คน โดยใช้เวลาในการจัดนักเรียนที่มีปัญหาให้เหมาะสมกับกลุ่มของปัญหาเพียง 5 นาที</p>	<p>การจัดกลุ่มนักเรียนโดยการให้แผนภาพ เวนน์และออยเลอร์มีความเหมาะสมดี</p>

ตารางที่ 6.8(ต่อ)

รายละเอียด	อาจารย์ประจำชั้นม.1ค		อาจารย์ประจำชั้นม.1ง	
	ผลการใช้	ความคิดเห็น	ผลการใช้	ความคิดเห็น
	กลุ่มที่มีจำนวนนักเรียนน้อยที่สุด คือ มีนักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มเพียง 1 คน คือ กลุ่มที่ 4 และกลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มของปัญหาความร่วมมือระหว่างปัญหาด้านร่างกายจิตใจและพฤติกรรมด้านสังคม และปัญหาความร่วมมือระหว่างปัญหาด้านร่างกายจิตใจและด้านทักษะการคิดตัดสินใจ			
ขั้นตอนที่ 4 การเลือกกลุ่มปัญหาที่มีความสำคัญจำเป็นที่ควรได้รับการแก้ไข	กลุ่มที่จะต้องได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหามากที่สุด คือกลุ่มที่ 7 เพราะเป็นกลุ่มที่มีนักเรียนจำนวนมากที่สุดและเป็นกลุ่มที่เกิดจากปัญหาในหลายๆ ด้าน	ไม่ควรจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข แต่ควรแนะนำให้ผู้รู้ปัญหาที่ควรให้ความสำคัญและต้องรีบแก้ไขปัญหามากที่สุด คือ นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่เกิดจากปัญหาหลายๆ ด้าน ในขณะที่เดียวกันควรให้ความสำคัญกับนักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มอื่นๆ ด้วย	กลุ่มที่จะต้องได้รับการแก้ไขหรือบรรเทาความรุนแรงของปัญหามากที่สุด คือกลุ่มที่ 6 เพราะมีเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่เกิดปัญหา	
ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ปัญหามักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่มที่มีความรุนแรงของปัญหามากที่สุด	สาเหตุของปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัว และเกิดจากตัวเด็ก	การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้ครูสามารถเห็นที่มาของปัญหามักเรียนได้ชัดเจนขึ้น	สาเหตุของปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากตัวเด็กเอง เพราะเกิดความรับผิดชอบ ส่งผลต่อปัญหาการเรียนโดยจะทำให้ผลการเรียนตกต่ำ	

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

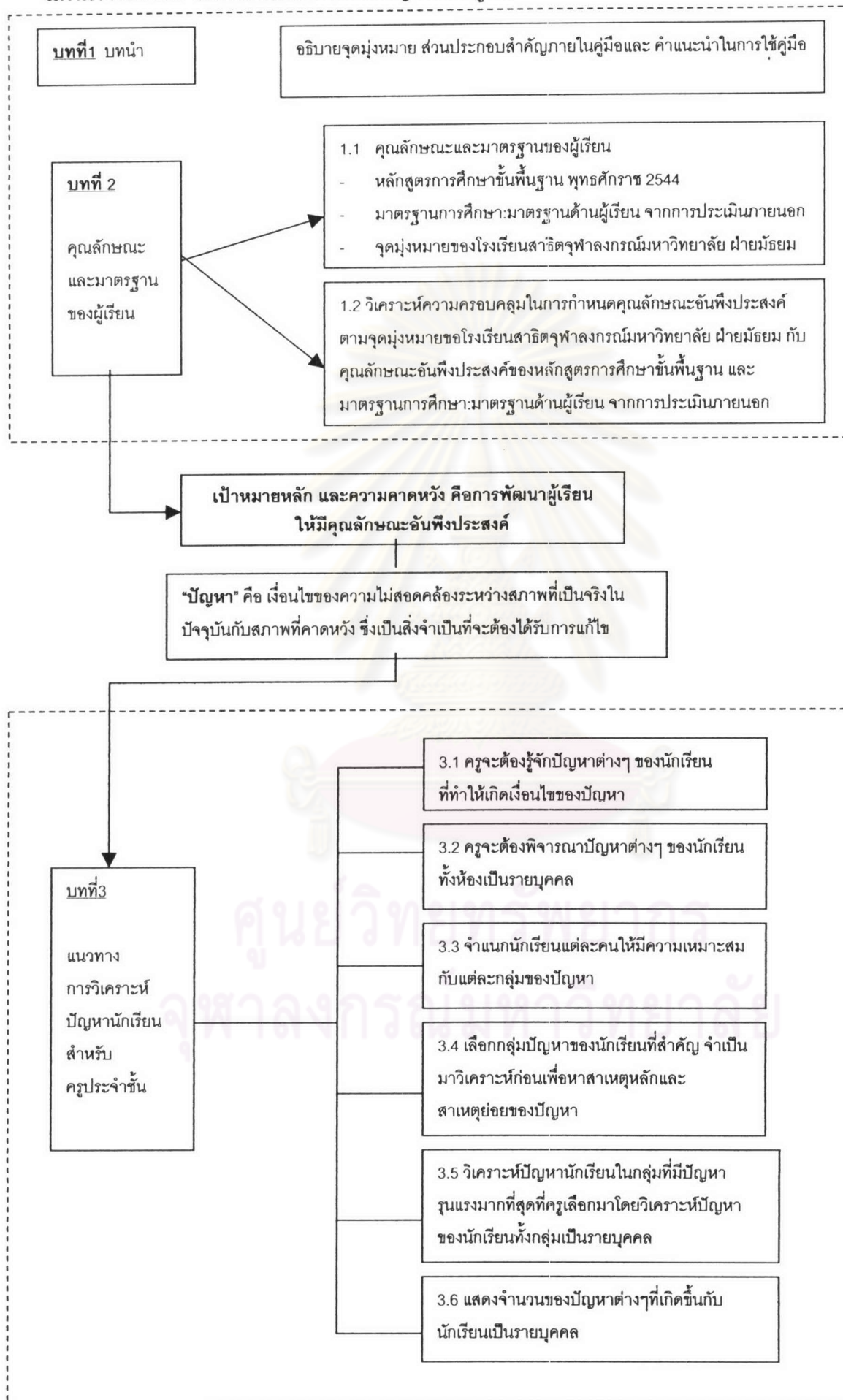
รายละเอียด	อาจารย์ประจำชั้นม.1ค		อาจารย์ประจำชั้นม.1ง	
	ผลการใช้	ความคิดเห็น	ผลการใช้	ความคิดเห็น
ขั้นตอนที่ 6 แสดงจำนวนปัญหาย่อยๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล	สาเหตุของปัญหาที่พบมากที่สุดสำหรับนักเรียนในห้องนี้ คือเกิดจากครอบครัว รองลงมาคือเป็นสาเหตุจากตัวเด็กเอง		ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนทั้งสามคน พบว่านักเรียนทั้งสามคน มีสาเหตุและลักษณะของปัญหาสอดคล้องกัน นั่นคือ เกิดจากการขาดความรับผิดชอบ และไม่มีการแสวงหาคำความรู้เพิ่มเติม	
ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม		1. ทำให้ครูมีรูปแบบการวิเคราะห์ปัญหา นักเรียนได้อย่างชัดเจน และครอบคลุมปัญหาของนักเรียนมากยิ่งขึ้น 2. เป็นแนวทางการไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. เป็นของใหม่สำหรับทางโรงเรียนและเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มากสำหรับครูเพื่อช่วยในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน	สาเหตุของปัญหาที่พบมากที่สุดคือเกิดจากตัวเด็กเอง	การใช้คู่มือทำให้รูปแบบของการวิเคราะห์ปัญหาแตกต่างไปจากเดิม เพราะทำให้เห็นสภาพปัญหาที่ชัดเจนขึ้น ทำให้สามารถนำมาหาแนวทางแก้ปัญหาที่ถูกต้องได้ต่อไป

ตอนที่ 5 คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน สำหรับครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กรอบของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมและใช้มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนสำหรับการประเมินภายนอกรอบแรก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาตลอดจนการปรับปรุงประสิทธิภาพของคู่มือ โดยทำการตรวจสอบประสิทธิภาพของคู่มือจากการนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม จนได้เป็นคู่มือที่ผ่านการปรับปรุงแล้วทั้งสิ้น 3 ครั้ง จึงได้นำคู่มือฉบับปรับปรุงแล้วฉบับที่ 3 นี้ ไปทำการทดลองใช้กับอาจารย์ประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ท่าน เพื่อนำผลจากการทดลองใช้ และข้อเสนอแนะต่างๆ มาทำการปรับปรุง โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะปรับปรุงภายหลังการทดลองใช้จากอาจารย์ท่านที่ 1 จากนั้นนำคู่มือที่ผ่านการปรับปรุงแล้วนี้ไปให้อาจารย์ท่านที่ 2 ทดลองใช้ จากนั้นนำผลจากการทดลองใช้และข้อเสนอแนะที่ได้มาทำการปรับปรุงประสิทธิภาพของคู่มืออีกครั้ง จนได้เป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 5 จากนั้นผู้วิจัยได้นำฉบับนี้คู่มือนี้ไปขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อทำการปรับปรุงและพัฒนาคู่มือจนได้เป็นคู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ที่มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ จากการปรับปรุงและพัฒนามาแล้วเป็นจำนวนทั้งสิ้น 6 ครั้ง

ภายในคู่มือประกอบไปด้วยโครงสร้างหลัก 3 บท คือ บทที่ 1 บทนำ ซึ่งแจ้งจุดมุ่งหมายของคู่มือ คำแนะนำในการใช้ ตลอดจนอธิบายสาระสำคัญต่างๆ ทั้งหมดภายในคู่มือ บทที่ 2 เป็นส่วนที่มุ่งให้สาระความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูในเรื่องของคุณลักษณะ และมาตรฐานด้านผู้เรียนประกอบกับข้อมูลที่ทางโรงเรียนมีไว้เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน และบทที่ 3 เป็นส่วนที่ช่วยให้ครูได้มีแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน รายละเอียดของเนื้อหาของทั้ง 3 บทในคู่มือเล่มนี้ ดึงนำเสนอจาก แผนภาพที่ 6.6 และ จากตารางที่ 6.9 ดังต่อไปนี้ (คู่มือการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา ฉบับสมบูรณ์อยู่ในภาคผนวก)

แผนภาพที่ 6.6 แสดงส่วนประกอบสำคัญภายในคู่มือ

ตารางที่ 6.9 แสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ภายในคู่มือการวิเคราะห์ปัญหา
นักเรียนสำหรับครูมัธยมศึกษา

โครงสร้างหลัก	จุดมุ่งหมาย	รายละเอียด
บทที่ 1 บทนำ 1.1 จุดมุ่งหมาย 1.2 ส่วนประกอบ 1.3 คำแนะนำ	เพื่อให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายและส่วนประกอบสำคัญ และคำแนะนำในการใช้ของคู่มือฉบับนี้	
บทที่ 2 สารความรู้ที่จำเป็นสำหรับครูเพื่อการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน 2.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	เพื่อให้ครูมีทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังจากหน่วยงานต่างๆ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือสิ่งที่เป็นจุดมุ่งหมายปลายทางเพื่อให้ครูใช้เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนานักเรียนไปสู่ทิศทางที่ชาติคาดหวัง	แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 9 ข้อ ที่กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเป็นจุดมุ่งหมายปลายทางที่ทุกๆ สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงเป็นหลักในการจัดการศึกษาให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะนี้
2.2 มาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนสำหรับการประเมินภายนอกกรอบแรก	เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา	แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานและตัวบ่งชี้ด้านผู้เรียนที่ใช้ประเมินสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อเป็นกรอบการประเมินที่สถานศึกษาควรใช้เป็นเกณฑ์การตรวจสอบการดำเนินงานของตนเองด้วย
2.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม	เพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจและมีจุดมุ่งหมายหลักที่จะต้องพัฒนานักเรียนไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูจะต้องคำนึงถึงเพื่อการพัฒนาให้นักเรียนเป็นอันดับแรก	แสดงให้เห็นทิศทาง และเป้าหมายในการที่จะนำพานักเรียนให้บรรลุถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก่อนเป็นอันดับแรก อันได้แก่

ตารางที่ 6.9(ต่อ)

โครงสร้างหลัก	จุดมุ่งหมาย	รายละเอียด
		<p>1. มีคุณธรรม 2. มีภาวะผู้นำ</p> <p>3. มีความรับผิดชอบ และ</p> <p>4. คิดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ซึ่งทั้ง 4 ข้อนี้ทางโรงเรียนได้กำหนดให้มีความครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และครอบคลุมทั้งในส่วนของมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) อีกด้วย</p>
<p>2.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางโรงเรียนกำหนด กับความครอบคลุมของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและการประเมินภายนอกรอบแรก</p>	<p>เพื่อให้ครูได้มองเห็นภาพในการวิเคราะห์ว่าคุณลักษณะและตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้นนั้นมี ความครอบคลุม และสัมพันธ์กันกับคุณลักษณะ และมาตรฐานด้านผู้เรียนตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกข้อใดบ้าง</p>	<p>แสดงให้เห็นถึงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมาตรฐานด้านผู้เรียนระหว่างสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544</p>
<p>บทที่ 3 แนวทางวิเคราะห์ปัญหานักเรียนสำหรับครูประจำชั้น</p> <p>3.1 รู้จักปัญหา</p>	<p>เพื่อช่วยให้ครูประจำชั้นมีรูปแบบและกระบวนการที่เป็นขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน</p> <p>เพื่อให้ครูรู้จักปัญหานักเรียนที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และเพื่อความสะดวกในการพิจารณาว่ามีปัญหาอะไรบ้าง</p>	<p>ในขั้นตอนที่ 1 ของคู่มือเล่มนี้จำแนกปัญหาออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาทางด้านร่างกาย ปัญหาทางด้านอารมณ์ ปัญหาทางด้านสังคม และปัญหาทางด้านสติปัญญา (สมพร สุทัศนีย์, 2544)</p>

ตารางที่ 6.9 (ต่อ)

โครงสร้างหลัก	จุดมุ่งหมาย	รายละเอียด
3.2 ครุพิจารณาปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นรายบุคคล	เพื่อให้ครุทราบว่ามีนักเรียนแต่ละคนมีปัญหาอะไรบ้าง	ในขั้นตอนที่ 2 ของคู่มือเล่มนี้จะมีแบบพิจารณาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 9 ข้อของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ครุบันทึกผลเป็นมาตรวัด 5 ระดับ จากมากไปน้อยของควมมีคุณลักษณะแต่ละข้อของนักเรียนเป็นรายบุคคล
3.3 จำแนกนักเรียนแต่ละคนให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มของปัญหา	เพื่อให้ครุมองเห็นปัญหาของนักเรียนได้อย่างชัดเจนขึ้นจากการจัดกลุ่มของปัญหา เพราะจะทำให้ครุทราบว่านักเรียน 1 คนกำลังประสบปัญหาหลักๆ ในเรื่องอะไรบ้าง และการจัดกลุ่มของนักเรียนที่มีปัญหาจะช่วยให้ครุมองเห็นภาพของนักเรียนทั้งหมดว่ามีปัญหาในเรื่องใด	ในขั้นตอนที่ 3 ของคู่มือเล่มนี้แบ่งกลุ่มของปัญหานักเรียนออกเป็น 7 กลุ่ม โดยใช้ความรู้เรื่องเซตในทางคณิตศาสตร์มากำหนดเป็นเซตของปัญหา และเพื่อความเข้าใจง่ายขึ้นจึงแทนเซตของปัญหาทั้ง 7 ปัญหา ด้วยแผนภาพคือแผนภาพของ เวนน์-ออยเลอร์ (Venn-Euler Diagrams)
3.4 การพิจารณากลุ่มปัญหาของนักเรียนที่มีความสำคัญจำเป็นมากที่สุด	เพื่อให้ครุตระหนักถึงความสำคัญ ของปัญหานักเรียนที่สมควรได้รับการแก้ไขมากที่สุดก่อน	ในขั้นตอนที่ 4 ของคู่มือเล่มนี้ จะมีแนวทางประกอบการพิจารณาสำหรับครุในการเลือกกลุ่มปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขมากที่สุดก่อน และให้ครุได้ชี้แจงเหตุผลในการที่เลือกปัญหานั้นมาวิเคราะห์ต่อไปด้วย
3.5 การวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่มที่มีความรุนแรงที่สุดที่ครุเลือกมา	เพื่อให้ครุระบุสาเหตุหลักและสาเหตุย่อยของปัญหานักเรียนแต่ละคน เพื่อให้เห็นภาพว่านักเรียนคนนี้เกิดปัญหาขึ้นเนื่องมาจากสาเหตุอะไรบ้าง เพื่อประโยชน์ในการหาทางแก้ไขที่ถูกต้องต่อไป	ขั้นตอนที่ 5 ของคู่มือเล่มนี้ จะใช้แบบแสดงการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ครุระบุพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในแต่ละคุณลักษณะที่พบก่อน แล้วนำไปวิเคราะห์สาเหตุหลักและสาเหตุย่อยของปัญหาโดยใช้ผังก้างปลา (A Fishbone Map) เพื่อให้มองเห็นสาเหตุของปัญหานักเรียนแต่ละคนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3.6 แสดงจำนวนของปัญหาย่อยในปัญหาหลักต่างๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล	เพื่อให้ครุเห็นที่มาของสาเหตุสำคัญอันทำให้เกิดปัญหากับนักเรียนมากที่สุดทั้งระดับเป็นรายบุคคล และโดยภาพรวมของนักเรียนที่มีปัญหาในกลุ่มนี้	ในขั้นตอนที่ 6 ของคู่มือเล่มนี้จะมีแบบบันทึกสำหรับครุเพื่อระบุจำนวนปัญหาของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มของปัญหาที่ครุเลือกมาวิเคราะห์